

ΛΕΙΦ ΠΕΡΣΟΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΤΩΣΗ ΣΑΝ ΣΕ ΟΝΕΙΡΟ

CRIME

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: FALLER FRITT SOM I EN DRÖM
Από τις Εκδόσεις Albert Bonniers, Στοκχόλμη 2007
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ελεύθερη πτώση σαν σε όνειρο**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Leif G. W. Persson
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Γρηγόρης Ν. Κονδύλης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Εύα Καλεύρα
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Σταμάτιος Κοτσάτος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Leif G. W. Persson, 2007
Published by agreement with Salomonsson Agency.
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2013

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2013

ISBN 978-960-496-845-9

Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΛΕΪΦ ΠΕΡΣΟΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΤΩΣΗ ΣΑΝ ΣΕ ΟΝΕΙΡΟ

Μετάφραση από τα σουηδικά: Γρηγόρης Ν. Κονδύλης

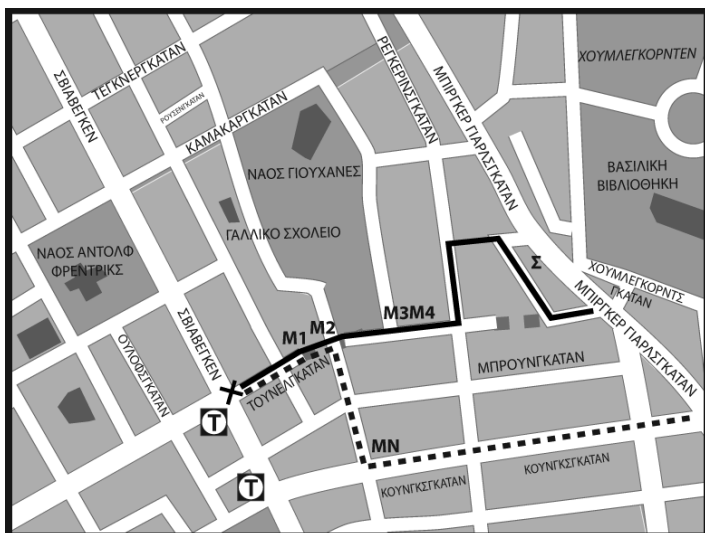
CRIME

Στον Μιχαήλ και στον Αρκούδο

Ανεξαρτήτως του αν η αλήθεια είναι απόλυτη ή σχετική και εντελώς ανεξαρτήτως του αν πολλοί από εμάς την αναζητούν συνεχώς, δεν παύει να μένει τελικά κρυμμένη σχεδόν για όλους μας. Αυτό αποτελεί κατά κανόνα αναγκαιότητα και –αν μη τι άλλο– γίνεται και για να προφυλάσσεται όποιος παρ' όλα αυτά δε θα την καταλάβαινε. Η αλήθεια δεν υπόκειται σε κανένα νόμο περί κοινής χρήσεως. Έχουμε ένα πρακτικό πρόβλημα το οποίο πρέπει να λύσουμε και αυτό είναι όλο.

Ο καθηγητής

Ο πρώτος μάρτυρας (M1) βρίσκεται στην οδό Τούνελ όταν βλέπει το δολοφόνο, τρέχει ξοπίσω του, ανεβαίνει τις σκάλες προς την οδό Μαλμχουίλναντ, όπου συναντιέται με τον δεύτερο μάρτυρα (M2), ο οποίος έχει δει έναν άντρα να κατεβαίνει τρέχοντας την οδό Ντάβιντ Μπάργκαρε. Ο τρίτος και ο τέταρτος μάρτυρας (M3, M4) έχουν δει έναν άντρα να στρίβει αριστερά στην οδό Ρεγέρινγκ. Ένας πέμπτος μάρτυρας, η «Σκιτισσογράφος» (Σ), έχει δει έναν άντρα να περνάει τρέχοντας το σοκάκι Σμάλα Γκρεντ και να βγαίνει στην οδό Μπίργκερ Γιαρλ.

Πηγή: © Kartena AB

Η μάρτυρας Μαντελέν Νίλσον (MN) υποστηρίζει αντιθέτως ότι έχει συναντηθεί με έναν ύποπτο άντρα στις σκάλες μεταξύ των οδών Μαλμχουίλναντ και Κουνγκ, κάτι που δείχνει πως ο δρόμος διαφυγής του δολοφόνου ήταν εντελώς διαφορετικός.

Χ Τόπος εγκλήματος

- Παλιά θεωρία περί δρόμου διαφυγής.
- - - Νέα θεωρία περί δρόμου διαφυγής.

**Τετάρτη 10 Οκτωβρίου. Λιμάνι Πουέρτο Πογιένσα
στη βόρεια Μαγιόρκα.**

Λίγο πριν τις επτά το πρωί, το «Εσπεράντσα» άφησε το συνηθισμένο του πόστο στην αποβάθρα σκαφών προς ενοικίαση που βρίσκεται μέσα στο λιμάνι. Μια μικρή όμορφη βάρκα με ένα όμορφο όνομα.

Οκτώ εβδομάδες πριν, Τετάρτη 15 Αυγούστου. Στο αρχηγείο της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών στο Κουνγκσχόλμ της Στοκχόλμης.

Ούλοφ Πάλμε», είπε ο διευθυντής της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών, Λαρος Μάρτιν Γιούχανσον. «Είναι γνωστό το όνομα στις κυρίες και στους κυρίους;»

Για κάποιον λόγο φάνηκε σχεδόν χαρούμενος όταν είπε τα λόγια αυτά. Μόλις είχε επιστρέψει από διακοπές και είχε ένα μαύρισμα που του πήγαινε πολύ· φορούσε κόκκινες τிரάντες και λινό πουκάμισο δίχως γραβάτα, σαν να ήθελε να καταδείξει με ήπιο τρόπο μια μετάβαση από τη χαλάρωση στην καθημερινότητα. Έσκυψε μπροστά, εκεί στην κορυφή του τραπεζιού όπου καθόταν, και άφησε το βλέμμα του να περιπλανηθεί στα τέσσερα άλλα πρόσωπα που κάθονταν κι αυτά στο ίδιο τραπέζι.

Αυτή όμως η χαρά του δε φαινόταν να είναι μεταδοτική. Οι τρεις από τους τέσσερις άλλους, ήτοι η αστυνομική διευθύντρια Άννα Χολτ, ο αρχιεπιθεωρητής Γιαν Λεβίν και η αρχιεπιθεωρήτρια Λίσα Ματέι, αντάλλαξαν κάποια δύσπιστα βλέμματα, ενώ ο τέταρτος της παρέας, ο αρχιεπιθεωρητής Ίνγκβε Φλικτ, επικεφαλής της ομάδας ερευνών για τη δολοφονία του Πάλμε, μάλλον ένιωσε αμίχχανα με την ερώτηση που έγινε και μάλλον προσπαθούσε να το κρύψει δείχνοντας ευγενικά αφηρημένος.

«Ούλοφ Πάλμε», επανέλαβε ο Γιούχανσον με εντονότερη φωνή. «Δε σας θυμίζει απολύτως τίποτα το όνομα;»

Αυτή που απάντησε τελικά ήταν η Λίσα Ματέι. Η νεότερη της ομάδας, αν και εδώ και πολύ καιρό αποδεκτή ως η καλύτερη μαθήτρια της τάξης. Πρώτα έριξε μια λοξή ματιά στον επικεφαλής της ομάδας ερευνών για τον Πάλμε, ο οποίος απλώς έγνεψε κουρασμένα, μετά κοίταξε το σημειωματάριό της, το οποίο ήταν

εντελώς άδειο από σημειώσεις ή από εκείνα τα συνήθη κι ακαταλαβίστικα σχέδια που ζωγράφιζε ανεξαρτήτως του τι λεγόταν στις συσκέψεις. Κατόπιν συνόπισε με δυο φράσεις την πολιτική σταδιοδρομία του Ούλοφ Πάλμε και με τέσσερις το θάνατό του.

«Ούλοφ Πάλμε», είπε η Ματέι. «Σοσιαλδημοκράτης και ο γνωστότερος πολιτικός της Σουηδίας κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Πρωθυπουργός της χώρας δύο φορές, 1969 μέχρι 1976 και 1982 μέχρι 1986. Δολοφονήθηκε στη διασπαύρωση της λεωφόρου Σβία με την οδό Τούνελ στην κεντρική Στοκχόλμη πριν από είκοσι ένα χρόνια, πέντε μήνες και δεκατέσσερις μέρες. Ήταν Παρασκευή 28 Φεβρουαρίου 1986, στις έντεκα και είκοσι τη νύχτα. Πυροβολήθηκε από πίσω με μία σφαίρα και ο θάνατος ήταν ακαριαίος. Προσωπικά ήμουν έντεκα χρόνων όταν έγινε αυτό και πολύ φοβάμαι πως δεν έχω να πω τίποτα άλλο για να βοηθήσω», ολοκλήρωσε η Ματέι.

«Μπα, μην το λες αυτό», είπε ο Γιούχανσον με το γνωστό φλεγματικό ύφος που χαρακτηρίζει ένα γέννημα θρέμμα της Νόρλαντ. «Το θύμα ήταν πρωθυπουργός και άξιος άντρας. Πόσο συχνά λέτε να έχουμε τέτοιου είδους θύματα σε μια χώρα σαν τη δική μας; Βέβαια εγώ ένας απλός διευθυντής της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών είμαι, αλλά δεν παύω να είμαι άνθρωπος του νόμου και άκρως αλλεργικός σε ανεξιχνίαστες υποθέσεις», συνέχισε. «Τις παίρνω πολύ προσωπικά, αν τυχόν αναρωτιέστε γιατί βρίσκεστε εδώ».

Κανένας δεν αναρωτιόταν. Ούτε κανένας έδειχνε ιδιαίτερα ενθουσιώδης. Αλλά ό,τι κι αν συνέβαινε, έτσι ξεκίνησε η όλη ιστορία. Όπως συμβαίνει πάντα σε τέτοιες περιπτώσεις. Με κάποιους αστυνομικούς που κάθονται γύρω από ένα τραπέζι και συζητούν για μια υπόθεση. Ούτε μπλε φάροι να αναβοσβήνουν, ούτε σειρήνες να ουρλιάζουν και σίγουρα ούτε τραβηγμένα όπλα. Αν και την πρώτη φορά, εδώ και είκοσι χρόνια, ίσως και παραπάνω, όλα άρχισαν με έναν τρόπο που δεν άρχιζαν σχεδόν ποτέ. Με μπλε φάρους, σειρήνες και τραβηγμένα όπλα. Αλλά ούτε αυτά είχαν βοηθήσει. Η κατάληξη ήταν άσχημη.

Εν συνεχεία ο Γιούχανσον ανέπτυξε τις ιδέες του για το τι έπρεπε να γίνει. Τα κίνητρα για να γίνει αυτό και ο τρόπος με τον οποίο θα γινόταν έπρεπε να παρουσιαστούν με περισσή προσοχή. Όπως συχνά παλιότερα, ο Γιούχανσον εμπιστεύτηκε την προσωπική του πείρα και δίχως να επιδειξει το παραμικρό ίχνος γνήσιας ή προσποιητής μετριοφροσύνης.

«Σύμφωνα με την προσωπική μου πείρα υπάρχει συχνά νόημα στο να καλείς μερικά νέα πρόσωπα σε μια υπόθεση που έχει βαλτώσει, για να το πω έτσι. Άτομα που μπορούν να δουν το πράγμα με μια φρέσκια ματιά. Εύκολα τυφλώνεσαι όταν κοιτάζεις για πολύ τα ίδια και τα ίδια», είπε ο Γιούχανσον.

«Καλά αυτά που λες», είπε η Άννα Χολτ και ακούστηκε πολύ πιο απότομη απ' όσο ήθελε. «Αλλά αν μου επιτρέπεις...»

«Βεβαίως», τη διέκοψε ο Γιούχανσον. «Αρκεί να μου επιτρέψεις να ολοκληρώσω τη φράση μου μια στιγμή».

«Φυσικά», είπε η Χολτ. Ποτέ μου δε θα βάλω μυαλό, έκανε από μέσα της.

«Όταν αρχίζει κανείς να γερνάει όπως εγώ, αυξάνεται όλο και περισσότερο ο κίνδυνος να μη θυμάται τι ήθελε να πει, όταν τον διακόπτουν δηλαδή», εξήγησε ο Γιούχανσον και χαμογέλασε ακόμη πιο εγκάρδια στη Χολτ. «Τι έλεγα λοιπόν;» συνέχισε.

«Ο αρχηγός έλεγε με ποιον τρόπο σκόπευε να οργανώσει την όλη δουλειά», πετάχτηκε η Ματέι. «Την έρευνά μας δηλαδή», διασαφήνισε.

«Σε ευχαριστώ, Λίσα», είπε ο Γιούχανσον. «Σε ευχαριστώ που βοηθάς ένα γέρο άνθρωπο».

Μα πώς το κάνεις; σκέφτηκε η Χολτ απορημένη. Ακόμη και τη Λίσα κατάφερε να ρίξει...

Σύμφωνα με τον Γιούχανσον, δεν επρόκειτο για κάποια νέα έρευνα για τη δολοφονία του Πάλμε και οι ερευνητές που συμμετείχαν στις ομάδες ερευνών της υπόθεσης –οι οποίοι, στις περισσότερες περιπτώσεις, ήταν σε όλη σχεδόν την επαγγελματική τους ζωή αστυνομικοί της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών

Ερευνών– θα συνέχιζαν να ασχολούνται με αυτήν ανεμπόδιστα.

«Αυτό θέλω να το ξεκαθαρίσω εξαρχής, Ίνγκβε», είπε ο Γιούχανσον και έγνεψε φιλικά προς τον επικεφαλής της ομάδας ερευνών Πάλμε, ο οποίος φαινόταν μολαταύτα πιο ανήσυχος από ποτέ. «Όχι λοιπόν», είπε ο Γιούχανσον. «Μη σας περάσει τίποτα τέτοιο από το μυαλό. Σκέφτηκα κάτι πολύ απλούστερο και πολύ πιο ανεπίσημο. Αυτό που θέλω είναι μια second opinion, μια δεύτερη γνώμη δηλαδή. Όχι μια νέα έρευνα. Μόνο μια second opinion από μερικούς έξυπνους συναδέλφους που θα δουν τα πράγματα με άλλο μάτι. Θέλω να μελετήσετε τα πορίσματα της έρευνας που έχει γίνει», συνέχισε. «Υπάρχει κάτι που θα έπρεπε να κάνουμε αλλά δεν το κάναμε; Υπάρχει κάτι στο υλικό που μας ξέφυγε και που αξίζει να το δούμε; Κάτι που μπορούμε ακόμη να δούμε; Αν υπάρχει θέλω να το μάθω, αυτό είναι όλο».

Ανεξάρτητα από τις προσδοκίες του για το τελευταίο σημείο, η επόμενη γεμάτη ώρα αφιερώθηκε στη συζήτηση αντιρρήσεων των τριών από τους τέσσερις άλλους στο γραφείο. Η μόνη που δεν είχε πει τίποτα ήταν η Λίσα Ματέι, αλλά όταν τελείωσε η συνάντησή τους το σημειωματάριό της ήταν γεμάτο όπως συνήθως. Εν μέρει απ' όσα είχαν πει οι συνάδελφοί της. Και εν μέρει με τα ακαταλαβίστικα σχήματα που δεν είχαν καμία σχέση με όσα είχαν ειπωθεί.

Πρώτος είχε μιλήσει ο αρχιεπιθεωρητής Γιαν Λεβίν, ο οποίος, μετά από ένα εισαγωγικό και προσεκτικό καθάρισμα του λαιμού του, πέρασε αμέσως στο βασικό κίνητρο του Γιούχανσον, ήτοι στην ανάγκη μιας νέας και φρέσκιας ματιάς. Η ιδέα ήταν πραγματικά εξαιρετική. Την είχε προτείνει κι αυτός πολλές φορές. Και μάλιστα ως επικεφαλής της μονάδας της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών που ασχολούνταν με τις λεγόμενες cold cases, παλιές υποθέσεις που είχαν βαλτώσει και δεν προχωρούσαν καθόλου. Αλλά ακριβώς γι' αυτό ήταν και ο ίδιος πάρα πολύ ακατάλληλος γι' αυτήν εδώ την αποστολή.

Στα πρώτα χρόνια της έρευνας για τη δολοφονία του Πάλμε, όταν ο Λεβίν δούλευε στην τότε Διεύθυνση Εγκλημάτων Βίας στη Στοκχόλμη, είχε επωμισθεί την ευθύνη για τη συγκέντρωση σημαντικών τμημάτων υλικού έρευνας. Μόνον όταν η υπόθεση ανατέθηκε στην Κεντρική Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών επέστρεψε στην παλιά του δουλειά στο Βίας της Στοκχόλμης. Πολλά χρόνια αργότερα αποφάσισε να πάρει μετάθεση για την Κεντρική Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών και φτάνοντας εκεί βοήθησε, για μερικές σύντομες περιόδους, την έρευνα για τον Πάλμε, με την αρχειοθέτηση και τη μελέτη των νέων πληροφοριών που είχαν έρθει στην υπηρεσία.

«Δεν ξέρω αν ο αρχηγός το θυμάται, αλλά ο επικεφαλής της έρευνας που ήταν ο τότε αστυνομικός διευθυντής της κομητείας της Στοκχόλμης, ο Χανς Χολμέρ, συγκέντρωσε ένα τεράστιο πλήθος πληροφοριών που ίσως να μην είχαν άμεση σχέση με την ίδια τη δολοφονία, αλλά που ενδέχεται να αξίζουν πολλά». Ο Λεβίν έγνεψε επεξηγηματικά προς τη Λίσα Ματέι, η οποία ήταν μικρή κοπελίτσα όταν γίνονταν όλα αυτά.

«Τον τότε αστυνομικό διευθυντή τον θυμάμαι», είπε ο Γιούχανσον. Ένας χαμένος και μισός ήτανε, σκέφτηκε. Αν και τα περισσότερα απ' όσα έκανε έχω καταφέρει να τα θάψω βαθιά μέσα μου. «Και τι ήταν αυτό που έφτασε στο δικό σου γραφείο, Λεβίν;»

Πάρα πολλά, η αξία των οποίων, στην καλύτερη περίπτωση, ήταν πολύ ασαφής, σύμφωνα με τον Λεβίν.

«Όλες οι κρατήσεις ξενοδοχείων στην περιοχή της Στοκχόλμης που έγιναν τις ημέρες πριν και μετά τη δολοφονία. Όλα τα ταξίδια από και προς τη χώρα που μπορέσαμε να βρούμε μέσω των συνηθισμένων ελέγχων διαβατηρίων και συνόρων, όλες οι παράνομες σταθμεύσεις σε όλη την περιοχή της ευρύτερης Στοκχόλμης κατά τις ώρες πριν και μετά το φόνο, όλες οι παραβάσεις ταχύτητας και του ΚΟΚ γενικότερα σε όλη τη χώρα κατά το εικοσιτετράωρο που έγινε η δολοφονία, και επίσης ένα εικοσιτετράωρο πριν και ένα μετά. Καταγράψαμε επίσης όλα τα άλλα εγκλήματα, παραβάσεις και αστυνομικές παρεμβάσεις

που έγιναν στην περιοχή της Στοκχόλμης την ώρα του φόνου. Συγκεντώσαμε τα πάντα, από μέθη, επιθετική συμπεριφορά και οικογενειακούς καβγάδες μέχρι συνηθισμένες παρανομίες που έγιναν εκείνο το εικοσιτετράωρο. Συγκεντώσαμε επίσης τα δυστυχήματα και τα ατυχήματα. Επίσης όλες τις αυτοκτονίες και τις περιέργες υποθέσεις θανάτου πριν και μετά τη δολοφονία του Πάλμε. Όπως καταλαβαίνετε ήταν πολλά. Εκατοντάδες κιλά χαρτί, χιλιάδες σελίδες, και μιλάω μόνο γι' αυτά που ήρθαν όσο ήμουν εγώ εκεί».

«Η ευρεία και ανοιχτή προσέγγιση», διαπίστωσε ο Γιούχανσον, που ακουγόταν ύποπτα ικανοποιημένος.

«Ναι, έτσι την ονομάζουν», είπε ο Λεβίν, «και ενίοτε λειτουργεί πραγματικά, αλλά αυτή τη φορά έμειναν σχεδόν όλα τα συγκεντρωθέντα στοιχεία ανεπεξέργαστα. Απλώς δεν υπήρχε χρόνος να κάνουμε κάτι. Κάθισα και ξεφύλλισα όλα τα εισερχόμενα και ασχολήθηκα περισσότερο με αυτά που έβγαζαν μάτι. Το ενενήντα τοις εκατό όλων των εγγράφων επέστρεψε κατευθείαν στα χαρτοκιβώτια όπου βρισκόταν εξαρχής».

«Δώσε μου μερικά παραδείγματα», είπε ο Γιούχανσον. «Τι ήταν αυτό που έβγαζε μάτι κατά την άποψή σου, Λεβίν;»

«Θυμάμαι, μεταξύ άλλων, τέσσερις διαφορετικές αυτοκτονίες», είπε ο Λεβίν. «Η πρώτη έγινε μόλις μερικές ώρες πριν από τη δολοφονία του πρωθυπουργού. Τη θυμάμαι με κάθε λεπτομέρεια, διότι όταν μου ήρθαν τα έγγραφα στο γραφείο ένιωσα κάτι από εκείνες τις γνωστές δονήσεις που νιώθουμε όταν πλησιάζουμε σε κάτι σημαντικό».

Ο Λεβίν κούνησε σκεφτικός το κεφάλι του.

«Αυτός που αυτοκτόνησε το έκανε στο χώρο ψυχαγωγίας της βίλας του. Ένας πρόωρα συνταξιοδοτημένος φύλακας που ζούσε στο Εκερέ, καμιά εικοσαριά χιλιόμετρα έξω από τη Στοκχόλμη. Ήταν γείτονας ενός συναδέλφου, ο οποίος μας έδωσε και την πληροφορία. Επίσης ο αυτόχειρας είχε άδεια για πιστόλι, και μάλιστα για ένα ρεβόλβερ το οποίο θα μπορούσε άνετα να συμφωνεί με όλα όσα ξέραμε τότε για το όπλο του φόνου. Όσοι

τον ήξεραν τον θεωρούσαν γενικώς παράξενο. Μοναχικός, χωρισμένος δύο χρόνια πριν, με προβλήματα αλκοολισμού και τα γνωστά. Εν ολίγοις, μου φάνηκε αρκετά καλή περίπτωση υπόπτου, αλλά είχε άλλοθι για τη νύχτα του φόνου. Διότι από τη μια είχε καβγαδίσει με κάνα δυο άλλους γείτονες όταν εκείνοι είχαν βγει με το σκυλί τους κατά τις δέκα το βράδυ. Από την άλλη είχε τηλεφωνήσει από το τηλέφωνο του σπιτιού του στην πρώτη γυναίκα του, τρεις φορές αν θυμάμαι καλά, και τσακωνόταν μαζί της την ώρα περίπου που δολοφονούσαν τον Πάλμε. Δεν υπήρξε πρόβλημα να τον απορρίψω ως ύποπτο. Βρήκαμε εξάλλου το ρεβόλβερ του στην κατ' οίκον έρευνα. Κάναμε και βαλλιστική εξέταση, αν και είχαμε ήδη καταλάβει ότι είχε άλλο διαμέτρημα».

«Οι άλλες περιπτώσεις;» είπε ο Γιούχανσον κοιτάζοντας με αδημονία το συνάδελφό του.

«Τίποτα», είπε ο Λεβίν. «Φοβάμαι πως θα σε απογοητεύσω, αλλά ήμουν πολύ προσεκτικός με αυτές εδώ τις πληροφορίες, για να το πω έτσι. Θυμάμαι πως όταν άρχισαν τα ΜΜΕ να κάνουν σαματά για αστυνομικό δάκτυλο, ότι ήταν συνάδελφοι αυτοί που σκότωσαν τον Πάλμε, εγώ εξέτασα με δική μου πρωτοβουλία το υλικό και έλεγξα ακριβώς αυτές τις περιπτώσεις. Όλες τις παράνομες σταθμεύσεις και άλλες παραβάσεις του Κώδικα στις οποίες θα μπορούσε να υπάρχει αστυνομικός εμπλεκόμενος, εν υπηρεσία ή μη».

«Αλλά ούτε από εκεί βγήκε τίποτα», έκανε ο Γιούχανσον.

«Όχι», είπε ο Λεβίν. «Τίποτα πέρα από ευφάνταστες εξηγήσεις πώς και γιατί ο τάδε συνάδελφος δεν έπρεπε να πληρώσει το πρόστιμο για παράνομη στάθμευση ή πώς και γιατί το αυτοκίνητό του είχε βρεθεί σε ένα παράξενο σημείο».

«Ακριβώς», είπε ο Γιούχανσον. «Οι παλιές, γνωστές γυναικοδουλειές, αν θες τη γνώμη μου. Αλλά τι λες; Θα σε ενδιέφερε άραγε να επιστρέψεις στα παλιά χαρτοκιβώτιά σου; Τώρα που έχεις μια άλλη προοπτική εννοώ. Δεν ξέρω, αλλά μου φαίνεται πως δεν είσαι και τόσο απρόθυμος να επιστρέψεις. Ρίχνο-

ντας μια ματιά και σε όλα τα άλλα, μια που το σίδερο στη βράση κολλάει, θέλω να πω».

«Ναι, αν και έχω κάποιες αντιρρήσεις για το περί νέας, φρέσκιας ματιάς», είπε ο Λεβίν, που ακούστηκε περισσότερο θετικός απ' όσο ήθελε πραγματικά. «Ναι, ίσως. Η βασική ιδέα είναι αρκετά καλή».

Δειλέ, σκέφτηκε η Άννα Χολτ, που δεν είχε σκοπό να αφήσει τον Γιούχανσον να περάσει το δικό του έτσι εύκολα.

«Με όλο το σεβασμό, αρχηγέ, αλλά παρόλο που πιστεύω σε αυτό με τη νέα, φρέσκια ματιά και παρόλο που δε συμμετείχα ποτέ σε αυτή την έρευνα, δεν πιστεύω στην ιδέα», έκανε η Χολτ. Τώρα το είπα, σκέφτηκε.

«Σε ακούω, Άννα», είπε ο Γιούχανσον, με την ίδια έκφραση στα μάτια που είχε το πρώτο του κυνηγόσκυλο. Ήταν ένα βλέμμα που μαρτυρούσε αμέριστη προσοχή και θετικότητα. Το είχε μάθει από τότε που σταματούσαν να ξεκουραστούν αυτός και ο σκύλος για λίγο. Όταν έλεγε στο σκυλί να καθίσει, εκείνο καθόταν για να πάρει το κομμάτι λουκάνικο που ήξερε πως είχε πάντα μαζί του ο Γιούχανσον. «Τι θέλεις να πεις;»

«Αυτό που θέλω να πω είναι ότι δεν μπορώ να σκεφτώ μια πιο πολυδουλεμένη υπόθεση στην ιστορία της σουηδικής αστυνομίας. Τη δούλεψαν και την ξαναδούλεψαν από κάθε άποψη και οπτική γωνία, πιθανή και απίθανη. Δίχως να βρουν την παραμικρή απόδειξη που θα άξιζε να ονομάζεται πειστήριο. Με ένα σωρό μάρτυρες που κατέληξαν καμένα χαρτιά πριν από είκοσι χρόνια και που πολλοί από αυτούς είναι ήδη πεθαμένοι ή δεν μπορείς πια να μιλήσεις μαζί τους. Πρόκειται για μια υπόθεση στην οποία ο μόνος ύποπτος που άξιζε να λέγεται ύποπτος –και μιλάω για τον Κρίστερ Πέτερσον, όπως καταλαβαίνεις– δικάστηκε στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο της Στοκχόλμης πριν από είκοσι χρόνια, για να απαλλαγθεί από το εφετείο μισό χρόνο αργότερα. Ο ίδιος Πέτερσον τον οποίο προσπάθησαν να δικάσουν ξανά πριν από δέκα χρόνια, αλλά ο εισαγγελέας ούτε να καταθέσει την πρότασή του δεν μπόρεσε. Ο ίδιος Πέτερσον

που πέθανε πριν από μερικά χρόνια. Λες και δεν ήταν αρκετά όλα αυτά που είχαν γίνει πριν ώστε να σταματήσουν κάθε έρευνα γύρω από το άτομό του».

«Με κάνεις να θυμηθώ εκείνο το κλασικό σκετς, Άννα. Νομίζω μάλιστα πως είχε πάρει και κάποιο βραβείο ως το καλύτερο σκετς του κόσμου. Ήταν εκείνο το σκετς των Μόντι Πάιθον για τον νεκρό παπαγάλο, ξέρεις», είπε ο Γιούχανσον. «Δεν ήταν ένας παπαγάλος Νοργουίτζιαν Μπλου; Έτσι δεν τον έλεγαν; Τον παπαγάλο εννοώ. This parrot is dead. Ξέρεις, εκείνη η σκηνή όπου ο αναστατωμένος πελάτης μπαίνει στο κατάστημα ζώων και χτυπάει τον νεκρό παπαγάλο στον πάγκο», διασαφήνισε εύθυμα ο Γιούχανσον ενώ χτυπούσε ταυτόχρονα τη γροθιά του στο τραπέζι.

«Εντάξει, ναι», είπε η Χολτ. «Αφού θέλεις να το θέσεις έτσι. Αυτή εδώ η έρευνα είναι νεκρή. Νεκρή σαν τον παπαγάλο των Μόντι Πάιθον».

«Ίσως να είναι λίγο κουρασμένος», έκανε ο Γιούχανσον. «Έτσι δε λέει εκείνος ο ιδιοκτήτης του μαγαζιού με τα ζώα; Αυτός που είχε πουλήσει τον παπαγάλο. Όταν μπαίνει μέσα ο πελάτης για να παραπονεθεί. Δεν είναι νεκρός, μόνο λίγο κουρασμένος. Έτσι μου φαίνεται πως έχουν τα πράγματα. Όχι νεκρά, μόνο λίγο κουρασμένα».

Ασ' τα αυτά σ' εμένα, σκέφτηκε η Χολτ. Το να κάνει πίσω δεν το σκεφτόταν καθόλου, παρά τα προπετάσματα καπνού και τις φανερές προσπάθειες αστειύσιμου από τη μεριά του αρχηγού της.

«Η έρευνα για τον Πάλμε δεν κόλλησε», επανέλαβε η Χολτ. «Η έρευνα για τον Πάλμε είναι τόσο δουλεμένη που έχει φθαρεί. Δεν είναι μια cold case, ούτε καν παγωμένη δεν είναι. Η έρευνα για τον Πάλμε είναι νεκρή υπόθεση».

«Δε χρειάζεται να ανεβάζεις τους τόνους, Χολτ. Ακούω καλά τι λες», είπε ο Γιούχανσον, που ξαφνικά δεν ακουγόταν καθόλου ευγενικός και φιλικός. «Εγώ έχω τη γνώμη ότι ίσως να είναι λίγο κουρασμένη. Ότι ίσως θα έπρεπε να τη δούμε με νέα μάτια. Ότι πρέπει να ξεκινάμε από την παλιά καλή βασική αρχή

της αστυνομίας, που πάντα εφαρμόζεται όταν ασχολούμαστε με τέτοιες περιπτώσεις».

«Προσαρμόζομαι στην κατάσταση», είπε η Χολτ, που ήξερε τον Γιούχανσον εδώ και αναρίθμητα χρόνια από εξίσου αναρίθμητες υποθέσεις.

«Ακριβώς», είπε ο Γιούχανσον και χαμογέλασε με το παλιό φιλικό του ύφος. «Χαίρομαι πολύ που συμφωνούμε, Άννα».

Τελευταίος ήταν ο αρχιεπιθεωρητής Ίνγκβε Φλικτ, επικεφαλής της ομάδας έρευνας για τον Πάλμε. Αν περνούσε από το χέρι του, αυτή εδώ η σύσκεψη δε θα γινόταν ποτέ. Ο ίδιος ήταν ένας φιλήσυχος άνθρωπος και αυτά που είχε ακούσει για τον ανώτερό του –ιδιαίτερα για το τι μπορούσε να επινοήσει με κάποιους συνεργάτες που δεν έκαναν ό,τι τους έλεγε– τον είχαν ήδη καταστήσει εξαιρεχώς χαμένο σε αυτή τη σχέση.

Με όλο το σεβασμό για τον αρχηγό του, και φυσικά ως ένθερμος θιασώτης της βασικής ιδέας, όπως και εξίσου χαρούμενος και ευγνώμων για τις σαφείς δηλώσεις του αρχηγού ότι δεν επρόκειτο να γίνουν αλλαγές σε μια τόσο έμπειρη και λειτουργική οργάνωση, με σεβασμό λοιπόν για όλα αυτά και όλα τα άλλα που πάνω στη βιασύνη του είχε ξεχάσει, θα ήθελε εντούτοις, και φυσικά απολύτως καλοπροαίρετα, να καταδείξει ορισμένα πρακτικά προβλήματα, τα οποία είχε ήδη αναφέρει ο συνάδελφος Λεβίν...

«Τι σκέφτεσαι;» τον διέκοψε ο Γιούχανσον.

«Το υλικό ερευνών», είπε ο επικεφαλής της ομάδας Πάλμε και κοίταξε σχεδόν ικετευτικά τον Γιούχανσον. «Δεν είναι απλώς ένα συνηθισμένο υλικό για μια πολύ μεγάλη υπόθεση, για να το πω έτσι. Δεν ξέρω αν κατέβηκες κάτω σ' εμάς και αν το είδες, αλλά είναι κολοσσιαίο υλικό. Γιγάντιο υλικό, με απλά λόγια. Και ίσως να γνωρίζεις ότι βρίσκεται σε έξι γραφεία στο διάδρομο που βρισκόμαστε κι εμείς. Έχουμε ήδη αφαιρέσει πέντε εσωτερικούς τοίχους και σύντομα θα αφαιρέσουμε και τον επόμενο. Οι χώροι περιέχουν ντοσιέ και χαρτοκιβώτια από το πάτωμα ίσαμε το ταβάνι».

«Σε ακούω», είπε ο Γιούχανσον. Σχημάτισε μια αφίδα με τα μακριά του δάχτυλα και έγειρε πίσω στην καρέκλα του. Φλυκτ,* σκέφτηκε. Πρέπει να είναι κληρονομικό.

«Απ' ό,τι καταλάβαμε εγώ και οι άλλοι συνάδελφοι στην ομάδα, θα πρέπει να είναι όντως το ογκωδέστερο υλικό ερευνών στην ιστορία της αστυνομίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Πρέπει να είναι μεγαλύτερο κι από το προανακριτικό υλικό για το φόνο του Κένεντι, ακόμη κι από την έρευνα για την επίθεση σε εκείνο το τζάμπο τζετ πάνω από το Λόκερπι της Σκοτίας».

«Ακούω καλά τι μου λες», τον διέκοψε ο Γιούχανσον. «Το πρόβλημα ποιο είναι; Μεγάλα τμήματα του υλικού πρέπει να έχουν περάσει ήδη σε υπολογιστές».

«Φυσικά. Και περνάνε όλο και περισσότερα καθημερινά, αλλά δεν είναι κανένα υλικό που απλώς κάθεσαι και το ξεφυλλίζεις. Εδώ μιλάμε για περίπου ένα εκατομμύριο σελίδες Α4. Τα περισσότερα είναι μεταγραφές ανακρίσεων και υπάρχουν χιλιάδες τέτοιες που περιέχουν δεκάδες σελίδες και ενίοτε περισσότερες. Χονδρικά μιλάμε για εκατό χιλιάδες διαφορετικά έγγραφα που φυλάσσονται σε χίλια ντοσιέ περίπου. Για να μην αναφέρω όλα τα χαρτοκιβώτια όπου βάλαμε υλικό που δεν μπαίνει σε συνηθισμένα ντοσιέ. Ήταν κάποιος ειδικός, στην τελευταία κυβερνητική επιτροπή, που κάθισε και μέτρησε –πριν από δέκα χρόνια μάλιστα– και είπε ότι θα χρειάζονταν δέκα χρόνια πλήρους απασχόλησης για έναν έμπειρο ερευνητή να ρίξει απλώς μια ματιά σε όλο το υλικό. Αν ρωτήσεις εμένα, πιστεύω ότι θα πάρει πολύ περισσότερο χρόνο. Άσε δε που έρχονται συνεχώς νέες πληροφορίες».

«Καταλαβαίνω τι λες», είπε ο Γιούχανσον και έκανε ένα ανεπαίσθητο νεύμα απόρριψης με το δεξί του χέρι. «Αλλά όλο και κάποια δυνατότητα για ξεσκαρτάρισμα θα υπάρχει. Αν δεν έχω καταλάβει κάτι λάθος, πρέπει να υπάρχουν, για παράδειγ-

* Flykt, το επίθετο του εν λόγω αστυνομικού σημαίνει, μεταξύ άλλων, στα σουηδικά, την απόδραση, την άτακτη φυγή μπροστά στον κίνδυνο. (Σ.τ.Μ.)

μα, δεκάδες χιλιάδες σελίδες με τις συνηθισμένες ανόητες πληροφορίες τις οποίες μπορούμε να αγνοήσουμε. Έτσι δεν είναι;»

«Φοβάμαι πως αυτό δεν είναι αρκετό», επέμενε ο Φλικτ. «Οι άχρηστες πληροφορίες είναι πολύ περισσότερες. Επίσης, το πρόβλημα με αυτές είναι –και το ξέρει καλά ο αρχηγός, όπως κι εγώ– ότι μερικές μπορεί να φαίνονται πειστικές στην αρχή. Είδα μια συνέντευξη στις εφημερίδες τις προάλλες με τον δικό μας τον προφέσορα από την Εθνική Αστυνομική Διεύθυνση, στην οποία ισχυριζόταν ότι αν αίφνης εξιχνιάσαμε τη δολοφονία του Πάλμε και είχαμε όλα τα δεδομένα, θα αποδεικνυόταν ότι το ενενήντα εννέα τοις εκατό όλου του υλικού ερευνών δε θα είχε καμία σχέση με την υπόθεση και ότι σχεδόν όσα συγκεντρώσαμε θα ήταν άμεσα παραπλανητικά. Για πρώτη φορά συμφώνησα μαζί του».

«Άσχημο αυτό», είπε ο Γιούχανσον και χαμογέλασε λίγο χαζά. «Το ότι συμφωνείς με έναν τέτοιο τύπο εννοώ. Αυτό που προσπαθώ να πω εγώ είναι απλώς ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει τρόπος να βάλουμε σε τάξη το υλικό. Με κάποιους έξυπνους συναδέλφους που θα το δουν με καινούργια, ξεκούραστα μάτια. Προσωπικά τα έχω καταφέρει πολύ καλά όλα αυτά τα χρόνια με τη βοήθεια της περιγραφής των γεγονότων, με τις καταθέσεις των σημαντικότερων αυτοπτών μαρτύρων δηλαδή, με τα αποτελέσματα της τεχνικής έρευνας και με το πρωτόκολλο του παθολογοανατόμου».

Ο Γιούχανσον μετρούσε με τα δάχτυλα όσο μιλούσε και χαμογέλασε ικανοποιημένος όταν σήκωσε τρία από αυτά.

«Πέρα από αυτά», συνέχισε, «υπάρχει σίγουρα σε αυτήν εδώ την υπόθεση κάποια ικανοποιητική σύνοψη που διευκρινίζει τα συνηθισμένα ερωτήματα όπως το πού, το πότε και το πώς. Το ποιο ήταν το θύμα πρέπει να το κατάλαβαν ακόμη και οι συνάδελφοι του Τάξης, τα δύο επόμενα λεπτά μετά το φόνο».

«Πράγματι». Ο Φλικτ έγνεψε επιβεβαιωτικά και έδειχνε σχεδόν ανακουφισμένος, σαν να είχε βρεθεί ξαφνικά σε σταθερότερο έδαφος. «Η δική μας ομάδα που φτιάχνει προφίλ είχε

κάνει τόσο μια ανάλυση του εγκλήματος όσο και ένα προφίλ του δράστη, σε συνεργασία με τους συναδέλφους του FBI. Υπάρχουν επίσης πολλές άλλες αναλύσεις που έγιναν από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες στους οποίους στραφήκαμε. Τόσο για το ίδιο το έγκλημα σε αδρές γραμμές όσο και για τις λεπτομέρειες γύρω από αυτό. Όπως, για παράδειγμα, η ανάλυση που αναφέρεται στο όπλο του εγκλήματος και στις δύο σφαίρες που βρέθηκαν στον τόπο του εγκλήματος. Υπάρχουν πολλές αναλύσεις δηλαδή».

«Φυσικά υπάρχουν», είπε ο Γιούχανσον και άνοιξε τα χέρια του με την ίδια ασφαλέστατη πεποίθηση ενός συνηθισμένου πωλητή Βίβλων που θυμόταν από τα παιδικά του πάνω στην περιοχή της Ονγκερμανλάντ. «Οπότε τι καθόμαστε και περιμένουμε;»

Μόλις ο Γιούχανσον τελείωσε με τον επικεφαλής της ομάδας Πάλμε, άρχισαν όλοι στην αίθουσα να μετακινούν προσεκτικά τις καρέκλες τους· ο Γιούχανσον όμως προσποιήθηκε ότι δεν κατάλαβε τις προσδοκίες τους.

«Κατανώ ότι οι κύριοι και οι κυρίες αδημονούν να πιάσουν δουλειά», έκανε με ένα στραβό χαμόγελο, «αλλά πριν να χωριστούμε υπάρχει κάτι που θέλω να τονίσω ιδιαίτερα. Μια προειδοποίηση που θα πάρετε μαζί σας». Έγνεψε έντονα και τους κοίταξε όλους έναν προς έναν με ύφος αυστηρό. «Δε θα μιλήσετε με κανέναν απολύτως γι' αυτό. Μεταξύ σας θα μιλάτε μόνο όσο χρειάζεται για να κάνετε αυτό που πρέπει. Αν χρειάζεστε, για τον ίδιο λόγο, να μιλήσετε με κάποιον άλλον θα παίρνετε πρώτα άδεια από μένα».

«Τι θα λέω στους συνεργάτες μου;» Ο επικεφαλής της ομάδας Πάλμε δεν έδειχνε καθόλου χαρούμενος. «Εννοώ...»

«Τίποτα απολύτως», τον διέκοψε ο Γιούχανσον. «Αν κάποιος ή κάποια αρχίσει να αναρωτιέται για κάτι, μπορείς να τον στείλεις σ' εμένα. Εσύ έπρεπε να το καταλαβαίνεις αυτό καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον», πρόσθεσε. «Σκέψου όλα αυτά που

τραβήξατε από τα ΜΜΕ στην έρευνα για τον Πάλμε όλα αυτά τα χρόνια. Δε θέλω να έχω ένα σωρό συναδέλφους που να περιφέρονται άσκοπα και να λένε βλακείες. Πώς νομίζεις ότι έμαθαν τα ΜΜΕ όλες αυτές τις μαλακίες που έγραφαν; Το τελευταίο που θέλω να διαβάσω σε μια εφημερίδα μόλις ανοίξω τα μάτια μου το πρωί είναι ότι ξεκίνησα μια νέα έρευνα για τη δολοφονία του Ούλοφ Πάλμε».

«Γι' αυτό ακριβώς πιστεύω ότι καλά θα ήταν να δίνουμε μερικές πληροφορίες στους ανθρώπους της ομάδας μου. Για να αποφύγουμε ένα σωρό περιττές κουβέντες εννοώ». Ο Φλίκτ έδειχνε σχεδόν συγκινημένος όταν τα είπε αυτά. «Μια λύση είναι να πούμε ότι εσύ ζήτησες από τη Χολτ, τον Λεβίν και τη Ματέι να ρίξουν μια ματιά στις καταγραφές. Εννοώ πως αυτό γίνεται συνέχεια και συνήθως από συναδέλφους εκτός ομάδας. Ή ίσως ότι πρόκειται απλώς για καθαρή διοικητική εποπτεία της υπόθεσης».

«Όπως είπα», έκανε ο Γιούχανσον. «Ούτε κουβέντα. Στείλε όλους τους Περιεργόπουλους σ' εμένα και εγώ θα καταλαγιάσω τη δίψα τους για γνώση, και αν δε μείνουν ικανοποιημένοι σίγουρα θα μπορέσω να τους βρω άλλες δουλειές. Εμείς εδώ θα τα ξαναπούμε σε μια βδομάδα. Ίδια ώρα, ίδιο γραφείο. Ερωτήσεις;»

Κανείς δεν είχε ερωτήσεις να κάνει και όταν χωρίστηκαν ο Γιούχανσον έγενεψε σύντομα στον συνάδελφο Φλίκτ. Μετά χαμογέλασε φιλικά στη Λίσα Ματέι, της ζήτησε ένα αντίγραφο των καθαρογραμμένων σημειώσεών της και της είπε να προσέχει. Αγνόησε εντελώς τη Χολτ και καθώς έβγαιναν έξω πήρε παράμερα τον Γιαν Λεβίν.

«Υπάρχει κάτι που με ενοχλεί σε αυτήν εδώ την υπόθεση», είπε ο Γιούχανσον.

«Ότι μπορεί να σκέφτηκαν λαθεμένα εξαρχής», απάντησε ο Λεβίν, που ήταν και παλιότερα μαζί του και είχε ακούσει τον Γιούχανσον να λέει τα ίδια πολλές φορές.

«Ακριβώς», συμφώνησε ο Γιούχανσον. «Ένας μοναχικός

τρελός που εντελώς τυχαία συναντάει έναν αφρούρητο πρωθυπουργό, μέσα στη νύχτα, καταμεσής στην πόλη, και που τυχαίνει μάλιστα να έχει στην τσέπη του ένα ρεβόλβερ μεγάλο σαν γουρουνάκι γάλακτος. Αυτό φαίνεται να πιστεύουν οι περισσότεροι και ιδιαίτερα οι περισσότεροι συνάδελφοί μας. Κι εγώ, ένας μεσήλικας και βάλε, αρχίζω να έχω την εξής απλή απορία. Πόσο συνηθισμένο είναι κάτι τέτοιο;»

«Καταλαβαίνω τι εννοείς», είπε ο Λεβίν.

«Ωραία», έκανε ο Γιούχανσον. «Τότε θα ιδωθούμε σε μια βδομάδα, αλλά αν βρεις ποιος το έκανε μέχρι τότε, είσαι ευπρόσδεκτος να με ενοχλήσεις».

2

Μετά τη συνάντηση με τον Γιούχανσον η Άννα Χολτ είχε επιστρέψει στο γραφείο της, στην Υπηρεσία Επικοινωνίας και Συντονισμού, στην οποία δούλευε ως αστυνομική διευθύντρια εδώ και ένα χρόνο. Φρόντισε να κλείσει την πόρτα πίσω της πριν καθίσει και να πάρει τρεις βαθιές ανάσες. Έπειτα είχε βλαστημήσει δυνατά και παθιασμένα τα ενήλικα τσογλάνια που ήταν καμιά εικοσαριά κιλά παραπάνω απ' όσο έπρεπε, που φορούσαν κόκκινες τιράντες και που κατείχαν τον διπλό ρόλο του χονδροειδέστατου κωμικού και του ανώτατου διευθυντή της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών της χώρας. Αυτό τη βοήθησε να της περάσουν λίγο τα νεύρα που είχε, όχι πολύ όμως, όχι όσο είχε ελπίζει. Έτσι, όταν η Λίσα Ματέι χτύπησε την πόρτα της, μισή ώρα αργότερα, η διάθεσή της ήταν ακόμη χάλια.

«Πώς είσαι, Άννα;» ρώτησε η Ματέι. «Μου φαίνεσαι λίγο χάλια».

«Τι περίμενες;» έκανε ξερά η Χολτ.

«Α, μην κολλάς στον Γιούχανσον τώρα», απάντησε η Ματέι για κάποιον λόγο. «Ο Γιούχανσον είναι όπως είναι, αλλά δεν παύει να είναι ο Γιούχανσον. Μίλησα με τον Φλικτ, οπότε μπορούμε να περάσουμε από εκεί όποτε θέλουμε. Θα φροντίζε να μας βγάλει πάσο».

«Ήρθε η ώρα να πιάσουμε δουλειά», είπε η Χολτ. «Ήρθε η ώρα να αναστήσουμε έναν ψόφιο παπαγάλο».

«Ακριβώς», είπε η Ματέι. «Ξέρεις ότι υπάρχουν πολλοί τρόποι να σκίσεις τη γάτα, όπως θα έλεγε και ο Λαρς Μάρτιν».

«Εντάξει, εντάξει, φτάνει», είπε η Χολτ, αναστέναξε και σηκώθηκε. Λαρς Μάρτιν τον λέμε τώρα λοιπόν τον Γιούχανσον, σκέφτηκε. Της φαινόταν παράξενο που το άκουγε αυτό από τη Λίσα.

Ακόμη και ο Λεβίν είχε επιστρέψει στο γραφείο του. Αφού έμεινε καθισμένος εκεί μέσα για κάνα τέταρτο, κατηγορώντας τον εαυτό του που είχε μπερδευτεί για άλλη μια φορά σε μια κατάσταση την οποία θα έπρεπε λογικά να είχε αποφύγει, μια που μπορούσε να το κάνει. Και μάλιστα με τον ανώτατο διευθυντή του, τον Λαρς Μάρτιν Γιούχανσον, με τον οποίο προσπαθούσε, πάση θυσία, να μην έχει πολλά πάρε δώσε.

Ο άνθρωπος που μπορεί να βλέπει γύρω από τις γωνίες, σκέφτηκε βαρύτεμα ο Λεβίν. Σαν τέτοιον συνήθιζαν να τον περιγράφουν πολλοί συνάδελφοι, ειδικά όταν είχαν κατεβάσει μερικά σφηνάκια. Ο θρύλος Λαρς Μάρτιν Γιούχανσον από το βόρειο Οντάλεν της Ονγκερμανλάντ. Αστυνομικός και κυνηγός, που είχε για τη δικαιοσύνη την ίδια άποψη που είχε για το κυνήγι, ανεξάρτητα αν κάποιο από αυτά τα δύο αφορούσε ανθρώπους με σάρκα και οστά ή αθώα ζώα. Ο Γιούχανσον με τη μεγάλη μύτη και την απίστευτη ικανότητα να οσφραίνεται και την παραμικρή ανθρώπινη αδυναμία. Με την πρόσχαρη εμφάνισή του και την ανθρώπινη ζεστασιά του, ιδιότητες που μπορούσε να εμφανίζει ή να εξαφανίζει σε κλάσμα δευτερολέπτου, πάντα κατά το δοκούν. Πανούργος, σκληρός και παντελώς ανε-

λήπιος όταν έπρεπε, όταν το θήραμά του ήταν σε απόσταση βολής και άξιζε τον κόπο.

Αλλά μετά ένωσε τύψεις γι' αυτές του τις σκέψεις. Εδώ που τα λέμε, ο Γιούχανσον ήταν συνάδελφος, ήταν ο ανώτατος διευθυντής του – και ποιος ήταν αυτός τελικά που θα έκρινε ένα συνάνθρωπο με τον οποίο δεν είχε ποτέ στενή επαφή και που δε γνώριζε και τόσο καλά.

Ήρθε η ώρα να προσαρμοστούμε στην κατάσταση, σκέφτηκε ο Λεβίν. Σήκωσε το ακουστικό από τη συσκευή πάνω στο γραφείο του και τηλεφώνησε στον Φλιτ.

«Καλώς ορίσατε στα άδυνα των αδύτων», είπε φιλικά ο Φλιτ και έγενεψε προς το βουνό των εγγράφων που τους περιέβαλλε. Ντοσιέ και χαρτόκουτα που κάλυπταν τους τοίχους από το πάτωμα ως το ταβάνι. Στοιβές χαρτόκουτα τακτοποιημένα με τάξη σε αράδες στο πάτωμα. Ένας χώρος εβδομήντα τετραγωνικά μέτρα και βάλε, ο οποίος φαινόταν ήδη πάρα πολύ μικρός.

«Εσύ, Γιαν, έχεις έρθει από εδώ παλιότερα», συνέχισε ο Φλιτ και στράφηκε στον Λεβίν, «αλλά πρέπει να είναι η πρώτη φορά για σένα, Άννα, και για σένα, Ματέι, ή κάνω λάθος;»

«Για να πω την αλήθεια, με ξενάγησαν κάποτε εδώ», είπε η Χολτ. «Πρέπει να πέρασαν βέβαια αρκετά χρόνια από τότε, αλλά δε φαίνεται να έχει μειωθεί καθόλου το υλικό».

Αν ο Γιούχανσον πέρασε από εδώ, πρέπει να είναι ή τυφλός ή παλαβός, σκέφτηκε.

«Να σε ρωτήσω κάτι», είπε η Χολτ στον Φλιτ. «Το έχει δει ο Γιούχανσον όλο αυτό το υλικό; Στη συνάντησή μας το πρωί μου έδωσε την εντύπωση ότι δεν το έχει δει».

«Αυτό πίστευα κι εγώ», απάντησε ο Φλιτ, «αλλά πριν από λίγο ένας από τους συναδέλφους της ομάδας μας μου είπε ότι είχε κατέβει και έριξε μια ματιά πριν πάει για διακοπές. Αλλά τότε ήμουν κι εγώ σε άδεια και δεν ήξερα ότι είχε έρθει από εδώ. Επίσης, υποψιάζομαι ότι έχει ξεφυλλίσει εκείνο το τμήμα του υλικού που έχει η Αστυνομία Ασφαλείας. Θυμάμαι ότι

μας είχαν στείλει ένα αίτημα για πρόσθετες πληροφορίες όταν ήταν εκεί διευθυντής επιχειρήσεων. Αλλά ίσως εσύ να τα γνωρίζεις καλύτερα από μένα, αφού δούλευες εκεί. Και δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τον είχαν καλέσει ως εμπειρογνώμονα σε όλες τις κυβερνητικές επιτροπές που είχαν εξετάσει πώς δουλεύαμε εμείς οι απλοί αστυνομικοί όλα αυτά τα χρόνια. Η γνώμη μου είναι πάντως, αν σ' ενδιαφέρει βέβαια, ότι ο Γιούχανσον ξέρει περισσότερο απ' όλους εμάς».

«Κανένας δεν ξέρει τι επιφυλάσσει το μέλλον», απάντησε η Χολτ και χαμογέλασε αγνά.

«Κρύβουν μια μεγάλη αλήθεια αυτά τα λόγια», συμφώνησε και ο Φλικτ χαμογελώντας κι αυτός. «Έχει κανείς κάποια ερώτηση;» Για κάποιον λόγο είχε κοιτάξει τη Ματέι.

Ωχ, σκέφτηκε η Λίσα Ματέι που δυσκολευόταν να ξεκολλήσει το βλέμμα της απ' όλα τα έγγραφα. Αυτό εδώ πρέπει να ισοδυναμεί με μια πολύ δύσκολη ορειβασία. Κι εγώ φοβάμαι τα ύψη.

«Για μένα είναι η πρώτη φορά που κατεβαίνω εδώ», είπε. «Θα είναι ενδιαφέρον να δούμε τι έχετε συγκεντρώσει». Σαν να προσπαθείς ν' ανέβεις στην κορυφή ενός βουνού, σκέφτηκε καθώς το βλέμμα της σάρωνε τις στοίβες και αράδες των φακέλων και των ντουσιέ.

«Πράγματι, μας ήρθαν πολλά αυτά τα χρόνια και ακόμη έρχεται ένας φάκελος κάθε βδομάδα. Κυρίως πληροφορίες από παλαβιάρηδες, κατά τη γνώμη μου», αποκρίθηκε ο Φλικτ. «Οπότε το λιγότερο που μπορώ να κάνω είναι να σας ευχηθώ καλή τύχη», συνέχισε. «Κι αν βρείτε κάτι που ξέφυγε από μένα και τους άλλους συναδέλφους, να είστε σίγουροι ότι θα μας χαροποιήσει πολύ».

Ακούγεται σαν μια πολύ ακίνδυνη υπόσχεση, σκέφτηκε η Χολτ, η οποία αρκέστηκε σε ένα καταφατικό νεύμα και σ' ένα χαμόγελο.

Δυστυχώς, έχει περάσει και η εποχή των θαυμάτων, σκέφτηκε ο Λεβίν, κάτι το οποίο δεν είπε φωναχτά φυσικά.

Κι εγώ που φοβάμαι τα ύψη, ήταν η σκέψη της Ματέι, αλλά

δε σκόπευε με τίποτα να το ανακοινώσει στους συναδέλφους της αυτό. Ούτε καν στην Άννα.

Ο Λαρς Μάρτιν Γιούχανσον είχε μια λαμπρή διάθεση. Ήταν ικανοποιημένος γενικώς, και ειδικότερα με τον εαυτό του. Και πιο πολύ ικανοποιημένος ήταν που είχε αποφασίσει τελικά να κάνει κάτι για την αστυνομική μιζέρια που έφερε την ονομασία «έρευνα Πάλμε». Η έρευνα αυτή ήταν για πάνω από είκοσι χρόνια στη δικαιοδοσία της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών, εδώ και κάνα δυο χρόνια είχε γίνει εξ ολοκλήρου δική του και ήταν πια καιρός να γίνει κάτι. Κατά την τελευταία δεκαετία, έπειτα από την τελευταία αποτυχία με τον εκλιπόντα πλέον «δολοφόνο του Πάλμε» Κρίστερ Πέτερσον, η μονάδα που είχε αναλάβει την υπόθεση ασχολούνταν ως επί το πλείστον με εντελώς άλλα πράγματα.

Η αναγνώριση των νεκρών Σουηδών από το ολέθριο τσουνάμι στην Ταϊλάνδη είχε απαιτήσει όλα το προσωπικό που διέθεταν για έναν ολόκληρο χρόνο. Έπειτα παρουσιάστηκαν –κυριολεκτικά με ταχύτητα χειμάρρου– παρόμοιες αποστολές στη μονάδα που είχε αναλάβει την έρευνα Πάλμε. Όπως Σουηδοί πολίτες που ήταν στο εξωτερικό και έτυχε να πέσουν θύματα πολιτικών ταραχών, φυσικών καταστροφών και συνηθισμένων ατυχημάτων. Όσα γίνονταν τώρα για την έρευνα Πάλμε –και ήταν ελάχιστα– αποτελούνταν κυρίως από την εξυπηρέτηση κύκλων ιδιωτικών ερευνητών, ατόμων κολλημένων με την εν λόγω έρευνα και ατόμων που εντός της αστυνομίας –και ανεξαρτήτως φύλου– ήταν γνωστά με την κοινή ονομασία «πονοκέφαλος». Ήταν όλοι αυτοί που ήθελαν να βοηθούν συνεχώς και να έχουν επίσης πλήρη γνώση για το τι ο ίδιος και οι συνεργάτες του είχαν μπορέσει ενδεχομένως να κάνουν. Αλλά βεβαίως αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί, γιατί τότε πρέπει να το κλείσουμε το μαγαζί, σκέφτηκε ο Γιούχανσον. Κι εκείνη τη στιγμή πήρε την απόφασή του.

Μόλις ο Φλικτ έφυγε από κοντά τους, η Χολτ πρότεινε να αποσυρθούν κάπου για να κάνουν μια σύντομη συζήτηση μεταξύ τους. Αλλά όχι στην «αίθουσα Πάλμε», το βουνό των εγγράφων γύρω τους της προκαλούσε καθαρή δυσφορία –κάτι που δε φανέρωσε βέβαια–, αλλά σε κάποιον χώρο όπου θα μπορούσαν να καθίσουν πιο άνετα. Κανένας δεν είχε αντίρρηση. Πήγαν πρώτα και πήραν καφέ και μετά κάθισαν σε ένα άδειο δωμάτιο συσκέψεων και έκλεισαν την πόρτα πίσω τους.

«Λοιπόν», έκανε η Χολτ. «Καλά είναι εδώ. Και μας αρέσει δε μας αρέσει, είναι ώρα να προσαρμοστούμε στις περιστάσεις, αν σκεφτούμε τι έχουμε μπροστά μας. Τα καλά νέα είναι ότι θα μοιραστούμε το υλικό, οπότε θα έχουμε εν πάση περιπτώσει λιγότερα να διαβάσουμε».

«Αν είναι έτσι, θέλω να προτείνω να αναλάβω εγώ το καθαυτό περιστατικό», είπε ο Λεβίν. «Αυτό που ο Γιούχανσον ανέφερε περί μαρτυριών από τον τόπο του εγκλήματος, την τεχνική έρευνα και την ιατροδικαστική έκθεση. Σκέφτηκα ότι θα μπορούσα να ξεκινήσω από αυτό, αν γίνεται».

«Δεν έχω καμία απολύτως αντίρρηση», είπε η Χολτ. «Άρπαξε τώρα την ευκαιρία, Λίσα», συνέχισε. «Είναι κάτι ιδιαίτερο με το οποίο θα ήθελες να ασχοληθείς; Τώρα που γίνεται η μοιρασιά;»

«Ελάχιστα ξέρω για την υπόθεση», αποκρίθηκε η Ματέι. «Θα ήθελα να αποκτήσω καλύτερη εποπτεία. Όλα αυτά τα στοιχεία, ή οι υποθέσεις εργασίας για να το πω σωστότερα, που έχω ακούσει από τότε που μπήκα στην αστυνομία. Καταλαβαίνετε υποθέτω. Για Κούρδους τρομοκράτες και για μοναχικούς παράφρονες και για μυστικές πωλήσεις οπλικών συστημάτων και για τυχόν συνανδέλφους μας, το λεγόμενο στοιχείο περί εμπλοκής αστυνομικών».

«Θαυμάσια», είπε η Χολτ. «Νομίζω ότι έχεις πολύ διάβασμα μπροστά σου». Επιτέλους, μία που θέλει να βάλει τα δυνατά της, σκέφτηκε.

«Κι εσύ, Άννα;» ρώτησε ο Λεβίν και καθάρισε διακριτικά το λαιμό του.

«Σκέφτηκα να διευθύνω και να μοιράσω τη δουλειά ανάμεσα σ' εσένα και τη Λίσα», είπε η Χολτ και χαμογέλασε φιλικά. «Αλλά πέρα από τ' αστεία», συνέχισε, «σκέφτηκα να στραφώ στο κεφάλαιο Κρίστερ Πέτερσον. Και εντελώς ανεξάρτητα από το τι πιστεύει ο Γιούχανσον για τη φρέσκια ματιά μου και ωσαύτως ανεξάρτητα από το ότι εγώ δε γνωρίζω τίποτα για την υπόθεση πέρα απ' όσα έχω διαβάσει στις εφημερίδες και απ' όσα έχω κουραστεί να ακούω εδώ στη δουλειά, πίστευα όλον αυτόν τον καιρό ότι ο Κρίστερ Πέτερσον ήταν που πυροβόλησε τον Ούλοφ Πάλμε. Και το πιστεύω ακόμη, αν αναρωτιέται κάποιος. Αλλά μια που έχει συμβεί και παλιότερα να κάνω λάθος, είμαι πρόθυμη να κάνω μια καινούργια προσπάθεια, εν πάση περιπτώσει».

«Μάλιστα», έκανε ο Λεβίν και έγνεψε. «Ας το κάνουμε έτσι λοιπόν. Για ν' αρχίσουμε από κάπου τουλάχιστον».

«Μια χαρά ακούγεται και σ' εμένα», επιβεβαίωσε η Ματί και σηκώθηκε.

«Ναι», είπε η Χολτ. «Λες και μπορούμε να κάνουμε αλλιώς». Μετά αναστέναξε βαριά και κούνησε απογοητευμένη το κεφάλι, παρά την υπόσχεση που είχε αναγκαστεί να δώσει στον Γιούχανσον.

3

Ικανοποιημένος με τον εαυτό του και την απόφαση που είχε πάρει ήδη από την πρώτη εργάσιμη μέρα μετά τις διακοπές, ο Γιούχανσον είχε αποφασίσει να πάει νωρίς το βράδυ στο σπίτι και να κλείσει την ημέρα του δουλεύοντας εκεί. Η γραμματέας του το θεώρησε υπέροχη ιδέα, έχοντας βέβαια κατά νου και τον όμορφο καλοκαιρινό καιρό. Το ίδιο θα έκανε και αυτή αν είχε την ευχέρεια της επιλογής ή της έκφρασης επιθυμίας ως προς το θέμα.

«Πολύ ωραία ιδέα, αφεντικό», συμφώνησε. «Αν σκεφτεί κανείς και τι υπέροχο καιρό κάνει εννοώ. Είναι κάτι άλλο που πρέπει να ξέρω;»

«Οποιαδήποτε επαφή μαζί μου επιτρέπεται μόνο αν υπάρξει έκτακτη ανάγκη. Κατά τ' άλλα, εκείνα τα συνηθισμένα, ξέρεις εσύ», είπε ο Γιούχανσον.

«Να προσέχω τον εαυτό μου», είπε η γραμματέας του.

«Ακριβώς. Πρέπει να μου υποσχεθείς ότι θα προσέχεις τον εαυτό σου».

«Υπόσχομαι», απάντησε εκείνη. «Αν και γι' απόψε δεν έχω σχεδιάσει κάτι περιπετειώδες. Σκέφτηκα να ποτίσω τις γλάστρες στο μπαλκόνι μόλις επιστρέψω στο σπίτι. Αν επιτρέπεται βέβαια».

«Υπέροχη ιδέα», τη βεβαίωσε ο προϊστάμενός της, που φαινόταν ήδη να σκέφτεται άλλα πράγματα. «Αρκεί να μην πέσεις από το μπαλκόνι».

«Υπόσχομαι να μην το κάνω», του είπε. Και σαν τι θα μπορούσε να μου συμβεί; σκέφτηκε όταν τον είδε να περνάει την πόρτα. Πενήντα χρόνων, μόνη, χωρίς παιδιά, με τη μοναδική μου φίλη σε διακοπές με τον καινούργιο της φίλο, κι εγώ να μην έχω ούτε γάτα να χαϊδέψω.

Ο Γιούχανσον περπάτησε στις αποβάθρες της πόλης, απολαμβάνοντας την ευχάριστη καλοκαιρινή αύρα που έπνεε πάνω από τα νερά της λίμνης Μέλαρεν και δρούιζε το βόρειο κορμί του. Ένας Αμερικανός στο Παρίσι, σκέφτηκε ο Γιούχανσον για κάποιον λόγο, και έπειτα άρχισε να βλέπει έτσι ακριβώς τον εαυτό του. Ένα παιδί από την επαρχία και από το κόκκινο Οντάλεν της βόρειας Ονγκερμανλάντ, το οποίο είχε πάει πριν από σαράντα χρόνια στη Βασιλική Πρωτεύουσα για να μπει στην Αστυνομική Ακαδημία στη Σόλνα. Που είχε πάρει την τύχη στα χέρια του και την κατεύθυνε προς τα εκεί που ήθελε με αποφασιστικότητα, που τα έκανε όλα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και από αστυφύλακας περιπολίας έφτασε στην κορυφή της

αστυνομικής ιεραρχίας. Ένα απλό παιδί από την επαρχία, που πλησίαζε τώρα στο τέλος του ταξιδιού και που θα συνταξιοδοτούνταν σχεδόν την ίδια εποχή που θα παραγραφόταν και ο φόνος του πρωθυπουργού της χώρας. Τι καλύτερο τέλος θα μπορούσε να αναζητήσει από το να διαλευκάνει αυτή την υπόθεση πριν πει ευχαριστώ και αντίο;

Με αυτές και παρόμοιες ευχάριστες σκέψεις είχε καλύψει όλη τη διαδρομή κατά μήκος της βορεινής όχθη της λίμνης Μέλαιρον, της Νορ Μέλαιρστραντ επί το συνηδαιότερον, του Ρινταρχόλμεν και των λόφων του Σέντερ. Εκεί είχε κάνει μια παράκαμψη προς τη Δημοτική Αγορά των νότιων συνοικιών, για να αγοράσει διάφορες λιχουδιές για το καλοκαιρινό γεύμα με το οποίο σκεφτόταν να εκπλήξει τη σύζυγό του όταν εκείνη θα επέστρεφε από τη δουλειά της στην τράπεζα. Λίγα πράγματα και καλά, κυρίως ψάρι, θαλασσινά και λαχανικά, αν και τελικά κουβάλησε δύο γεμάτες σακούλες στο διαμέρισμα της οδού Βόλμαρ Ιξκούλ.

Το υπόλοιπο απόγευμα το πέρασε δουλεύοντας επιμελέστατα ως σεφ. Επειδή ο καιρός το επέτρεπε, είχε στρώσει τραπέζι στην καινούργια τους βεράντα που έβλεπε στον κήπο και που την είχαν ολοκληρώσει πριν φύγουν για διακοπές. Τώρα είχε έρθει η ώρα να την εγκαινιάσουν. Είχε ετοιμάσει μια σαλάτα με φρέσκο σολομό, αβοκάντο και ρόκα, τεμάχισε φρέσκο τόνο σε μέτριου πάχους φέτες, έκοψε και έβαλε διάφορα μυρωδικά από πάνω και τα έβαλε όλα στο ψυγείο περιμένοντας να αφιχθεί η σύζυγος.

Κατόπιν καθάρισε φρέσκα καρότα και πατάτες, τα έβαλε σε ξεχωριστά κατσαρόλια και τα γέμισε νερό. Έλεγε τη θερμοκρασία του ξηρού γερμανικού κρασιού Riesling, το οποίο θα συνόδευε τα πάντα. Έπειτα από μια σύντομη σύσκεψη με τον εαυτό του, έβαλε στο ψυγείο, σε μια παγωνιέρα, και μια σαμπάνια. Τόσο ο ίδιος όσο και η σύζυγός του την προτιμούσαν πολύ κρύα τη σαμπάνια.

Μετά ετοίμασε όλα όσα περιέχονταν ανάμεσα στα φρέσκα σπαράγγια με βούτυρο, στην πιατέλα με τα τυριά και τα απαραίτητα σμέουρα για το επιδόρπιο. Τα πάντα με τη σωστή σειρά

φυσικά, και μια που δούλευε σκληρά, κέρασε τον εαυτό του μια κρύα τσέχικη μπίρα. Όταν η γυναίκα του τηλεφώνησε και του είπε ότι μόλις είχε φύγει από τη δουλειά και θα ήταν στο σπίτι σε ένα τέταρτο, είχε βάλει τα κατσαρόλια στα μάτια της κουζίνας και τσούγκρισε με τον εαυτό του. Στην υγεία σου, Λαρς, σκέφτηκε ο διευθυντής της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών Λαρς Μάρτιν Γιούχανσον και ύψωσε το ποτήρι της μπίρας. Λογικά δε θα έπρεπε να υπάρχει ούτε ένας σε τούτο τον πλανήτη που θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι δεν είναι ένας εξαιρετικά προετοιμασμένος τύπος.

«Θεέ μου», ξεφώνισε η Πία Γιούχανσον μόλις πάτησε το πόδι της στο χολ και άφησε την τσάντα της στο τραπεζάκι που είχαν εκεί. «Είμαι τόσο πεινασμένη που θα μπορούσα να φάω ένα ολόκληρο κουτάβι βραστό. Μαζί με το τρίχωμα».

«Μάλλον δε θα χρειαστεί», απάντησε ο Γιούχανσον. Έσκυψε μπροστά, έβαλε το δεξί του χέρι γύρω από τον αυχένα της, τον αντίχειρα στο λακκάκι του λαιμού, το αριστερό χέρι στο δεξί της μάγουλο και απόλαυσε τη μυρωδιά της όσο τα χείλη του άγγιζαν τη ρίζα των μαλλιών στο μέτωπο.

«Τι λες να τρώγαμε πρώτα;» ρώτησε η Πία.

«Φυσικά», είπε ο Γιούχανσον. «Αλλιώς θα σε είχα βάλει κάτω μεμιάς».

«Θεούλη μου, πόσο νόστιμα ήταν όλα», είπε αναστενάζοντας δύο ώρες αργότερα η Πία, όταν είχαν φτάσει και στο επιδόρπιο με τα σμέουρα και ένα ακόμη πιο παγωμένο Riesling, που είχε φυλάξει ο Γιούχανσον ακριβώς γι' αυτόν το σκοπό. «Αν ήμουν σαράντα χρόνια νεότερη θα είχα ρευτεί».

«Αδύνατον», είπε ο Γιούχανσον. «Μόνο τα πολύ μικρά παιδιά ρεύονται. Και οι Κινέζοι», πρόσθεσε. «Είναι κάποια παράδοση που έχουν εκεί πέρα στην Κίνα, να ρεύονται για να ευχαριστήσουν για το φαγητό».

«Ευτυχώς δηλαδή που μόνο εγώ σε ακούω. Εντάξει, αν

ήμουν σαράντα πέντε χρόνια νεότερη. Τότε θα είχα ρευτεί».

«Τα μωρά ρεύονται, οι άντρες ροχαλίζουν, κλάνουν κρυφά, και μάλιστα αμολούν κάτι ξεγυρισμένες όταν είναι μόνοι ή νιώθουν άνετα με την παρέα τους. Οι γυναίκες δεν κάνουν τέτοια πράγματα».

«Και σε τι οφείλεται αυτό, κατά τη γνώμη σου;»

«Δεν έχω την παραμικρή ιδέα». Ο Γιούχανσον κούνησε το κεφάλι. «Τι θα έλεγες για έναν καφέ;»

«Φυσικά», συμφώνησε αμέσως η Πία. «Αν και πρώτα θέλω να σε ευχαριστήσω για τούτο το βασιλικό συμπόσιο».

«Α, ένα απλό μεζεδάκι ήταν», έκανε σεμνά ο Γιούχανσον. «Ο απαραίτητος επιούσιος στη μοναχική μας πορεία σε τούτη τη ζωή».

«Με κάνεις σχεδόν να ανησυχώ», είπε εκείνη. «Μήπως έχεις κάτι κατά νου;»

«Μπα, όχι», είπε ο Γιούχανσον. «Απλώς θέλω γενικώς να εξυπηρετήσω τη γυναίκα της ζωής μου».

«Μήπως θέλεις να δανειστείς λεφτά;»

«Να δανειστώ λεφτά», είπε ρουθουνίζοντας ο Γιούχανσον. «Ένας ελεύθερος άνθρωπος δε δανειζεται λεφτά».

«Εντάξει τότε», είπε η Πία. «Τότε θα ήθελα ένα διπλό εσπρέσο με ζεστό γάλα».

«Θαυμάσια επιλογή», συμφώνησε ο Γιούχανσον. «Εγώ σκέφτηκα να πω κι ένα μικρό κονιάκ για τη χώνεψη».

«Σε αυτό εγώ θα πω όχι», έκανε η Πία. «Έχω δουλειά αύριο. Μαζεύτηκαν πολλά μετά τις διακοπές». Κυρίως όμως επειδή είμαι γυναίκα, σκέφτηκε.

«Εγώ αύριο λέω να περάσω μια πολύ ήσυχη μέρα», είπε ο Γιούχανσον. Στο κάτω κάτω, διευθυντής είμαι, σκέφτηκε.

Αύριο έχει άραγμα, σκέφτηκε ο Γιούχανσον αφού είχε γεμίσει τη μηχανή του εσπρέσο και έβαλε κι ένα μικρό κονιάκ για τη χώνεψη. Άλλωστε είμαι ένας ευτυχισμένος άντρας και ορισμένες μέρες είναι καλύτερες από άλλες.

Μετά το φαγητό είχαν καθίσει στον καναπέ στο γραφείο του Γιούχανσον. Ο Γιούχανσον είχε ανοίξει την τηλεόραση και παρακολούθησε τις τελευταίες ειδήσεις στο Κανάλι 4. Αλλά ήταν όλα ήσυχα και μια που το κόκκινο κινητό του δεν είχε χτυπήσει όλο το βράδυ, μάλλον το μήνυμα που είχε στείλει στη σύσκεψη είχε βρει αποδέκτες. Ούτε κιχ για τον προ πολλού δολοφονημένο πρωθυπουργό της χώρας. Και κάπου εκεί η Πία είχε αποκοιμηθεί με το κεφάλι της ακουμπισμένο στα γόνατά του. Εντελώς αθόρυβα και όσο αυτός της χάιδευε το μέτωπο. Όπως και να 'χει, κοιμάσαι σαν μωρό, σκέφτηκε. Ακίνητη, αθόρυβη, μόνο με ένα απαλό τρεμόπαιγμα των βλεφάρων σου. Μου άλλαξες τα σχέδια, εδώ που τα λέμε, και καλά έκανες με όλα αυτά που φάγαμε και ήπιαμε. Τώρα τι κάνω;

Το πρόβλημα τού το έλυσε η γυναίκα του. Σηκώθηκε απότομα με ένα τίναγμα, κοίταξε το ρολόι και κούνησε το κεφάλι.

«Θεέ και Κύριε», είπε η Πία. «Ήδη έντεκα. Πρέπει να πάω να κοιμηθώ. Μην μείνεις πολύ ξύπνιος. Είναι εργάσιμη αύριο».

«Υπόσχομαι να μη μείνω πολύ», είπε ο Γιούχανσον. Αύριο έχει άραγμα, σκέφτηκε και άπλωσε το χέρι να πάρει το πρόγραμμα της τηλεόρασης.

Στην αρχή κάθισε και έκανε ζάπινγκ σε όλα τα κανάλια με τις ταινίες, τα οποία είχε πλέον πληρώνοντας ένα διψήφιο νούμερο. Είχε δει τις περισσότερες από τις ταινίες που έπαιζαν και καμία από αυτές που δεν είχε δει δε φαινόταν να αξίζει τον κόπο. Ένα κάρο βλακείες, ως επί το πλείστον, για μυστηριώδεις καθ' ἑξιν δολοφόνους, οι οποίοι είχαν, εν πάση περιπτώσει, το καλό γούστο να μην ανακατεύονται στα δικά του πόδια, και εν μέσω όλων αυτών των σκέψεων τού κατέβηκε μια ιδέα.

Στην αίθουσα Πάλμε υπήρχαν ντοσιέ, φάκελοι και χαρτόκουτα που κάλυπταν όλους τους τοίχους που υπήρχαν εκεί, όπως και ένα μεγάλο μέρος του πατώματος. Στο μεγάλο γραφείο του Γιούχανσον υπήρχαν βιβλία από το πάτωμα μέχρι το ταβάνι. Βιβλία για τα πάντα μεταξύ ουρανού και γης, με την προϋπόθεση

πως όλα όσα υπήρχαν εκεί τον ενδιέφεραν. Αυτά που δεν τον ενδιέφεραν τα πήγαινε πάνω στη σοφίτα ή τα χάριζε. Η αίθουσα Πάλμε ήταν βεβαίως διπλή σε μέγεθος από το γραφείο του, αλλά η διαφορά σε γράμματα και λέξεις ήταν πολύ μικρότερη. Βιβλία, βιβλία παντού... βιντεοταινίες, dvd και cd, και αναρίθμητοι παλιοί καλοί δίσκοι γραμμοφώνου. Αλλά κυρίως βιβλία, σχεδόν μόνο βιβλία. Βιβλία που είχε διαβάσει και του άρεσαν και σκεφτόταν να τα διαβάσει ξανά. Βιβλία που χρειαζόταν για να μαθαίνει πράγματα και για να μπορεί να σκέφτεται καλύτερα. Βιβλία που κυριολεκτικά λάτρευε, επειδή η φυσική τους παρουσία αποδείκνυε ότι ήταν εδώ και πολλά χρόνια αφέντης της μοίρας του και ότι τα είχε καταφέρει πολύ καλά. Ήταν όλα αυτά τα βιβλία που του έλειπαν όσο μεγάλωνε στο αγρόκτημα έξω από το Νεσόκερ, μια έλλειψη που έκανε το στήθος του να πονάει. Αλλά ποτέ δε θα μπορούσε να τα παρομοιάσει με κάποιο βουνό που ήταν αναγκασμένος ν' ανέβει.

Στο πατρικό του Γιούχανσον υπήρχαν ελάχιστα βιβλία. Η ζωή που ζούσαν εκεί δεν άφηνε περιθώρια για διάβασμα. Στο μεγάλο σαλόνι υπήρχε μια κλειστή βιβλιοθήκη με παλιές Βίβλους, βιβλία Ψαλμών, βιβλία για την αγροτική οικονομία και τον καιρό και βιβλία με παραδοσιακά θέματα, τα οποία αποτελούσαν φυσικό κομμάτι της ντόπιας παράδοσης, και κάποιος είχε σκεφτεί να τα δέσει σε τόμους. Αλλά αυτά ήταν όλα.

Ίσως κάποιοι χοντροί κατάλογοι στο γραφείο του πατέρα, στο γραφείο του αγροκτήματος, που περιείχαν ό,τι ανήκε στην καθημερινότητα και στη δουλειά του αγρότη. Από κατασκευαστές τρακτέρ, γεωργικών και δασοκομικών μηχανημάτων, από πωλητές όπλων και φυσιγγιών, ειδών ψαρέματος, βιδών, καρφιών, πίσσας, χρωμάτων και βερνικιών, αμπαρών και σανίδων, αλυσοπρίονων, συνηθισμένων εργαλείων, σπόρων, ζώων αναπαραγωγής και άλλων κοινών αγαθών που αποτελούσαν κομμάτι της ζωής στο αγρόκτημα. Όλα αυτά μπορούσαν να τα παραγγέλνουν ταχυδρομικώς, να τα κλείνουν με μια αντικαταβολή και με μια χειραψία με τον επαρχιακό ταχυδρόμο.

Στα δωμάτια των μεγαλύτερων αδερφών του υπήρχαν αμέτρητα και πολυχρησιμοποιημένα τεύχη περιοδικών όπως το *Rekord*, το *Se* και το *Lektur*, άτακτα στοιβαγμένα στη μοναδική και ετοιμόρροπη βιβλιοθήκη. Εκτός αυτών υπήρχαν και άλλα περιοδικά στα οποία μία εικόνα έλεγε πάνω από χίλιες λέξεις και τα οποία προτιμούσαν να κρύβουν κάτω από τα στρώματά τους.

Αυτά τα τελευταία λαμπρά αναγνώσματα έλειπαν βεβαίως από τα δωμάτια όπου έμεναν οι αδερφές του. Εκεί έβλεπες βιβλία όπως *Η Άννα των ορχιδέων*, *Πολυάνα*, *Τα παιδιά από το Φροσμοφιέλετ* και το *Κιούλα-Γκούλα* και άλλα παρόμοια, που έκαναν τα μικρά κορίτσια νεαρές, σεμνές γυναίκες και καλές μητέρες.

Αλλά όχι και στο δωμάτιο του Λαρς Μάρτιν, ο οποίος από μικρός ακόμη διάβαζε σαν τρελός. Είχε μάθει να διαβάξει πριν ακόμη ξεκινήσει το δημοτικό, εντελώς άγνωστο πώς. Ο μικρός Λαρς Μάρτιν, του οποίου ο ζήλος για το διάβασμα ανησυχούσε πολύ τον καλό του πατέρα και αποτελούσε τη μόνιμη αιτία για την οποία τα μεγαλύτερα αδέρφια του τον πείραζαν και που σίγουρα του έριχναν μερικές σφαλίτσες σαν τον έπιαναν με κάποιο χοντρό βιβλίο χωρίς εικόνες.

Είχε αρχίσει με τα αστυνομικά. Τούρε Σβέντον, Άγκατον Σαξ, Ντετέκτιβ Μπλούμκβιστ, και τον μεγαλύτερο όλων Σέρλοκ Χολμς. Αναγνώσματα που απαιτούσαν να χώνεται κρυφά μέσα σε αποθήκες εργαλείων, κάτω από κάρα και σε εξωτερικές τουαλέτες για να τα διαβάξει με την ησυχία του. Κι όταν μεγάλωσε και μπορούσε να υπερασπίζεται τον εαυτό του, πήγαινε στο δικό του δωμάτιο, με τη δική του λάμπα και τη σχετική ηρεμία που απαιτούσε αυτό το ενδιαφέρον του.

Εκεί είχε συνεχίσει με περιπέτειες γενικώς, άλλων καιρών και άλλης πραγματικότητας από τη δική του και γι' αυτό είχε μπορέσει να αφήσει τη φαντασία του να καλπάζει ελεύθερα. Όλες τις περιπέτειες του Μπιγκλς, τη φιλία των *Τριών σωματοφυλάκων* και τη μοναξιά του *Ροβινσώνα Κρούσου*. Το *Γύρο του κόσμου σε ογδόντα ημέρες* και *Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ*. Ο ίδιος

ταξίδευε στο χρόνο και στο χώρο, σε ελεύθερη πτήση ανάμεσα σε πραγματικότητα και φαντασία και όσο μακρύτερα μπορούσε να φτάσει μέσα από τη δημόσια Βιβλιοθήκη του Νεσόκερ. Το ευτυχέστερο ταξίδι απ' όλα που μπορούσε να κάνει ένας άνθρωπος, αν τύχαινε να ρωτήσει κανείς τον μικρό Λαρς Μάρτιν.

Όταν έγινε εννιά χρόνων και τελείωσε το δημοτικό, ο πατέρας του τον έβαλε στο αυτοκίνητο και τον πήρε μαζί του σε ένα άλλο ταξίδι, ένα ταξίδι τριάντα χιλιομέτρων μέχρι τον επαρχιακό γιατρό στην πόλη. Είχε έρθει η ώρα να το κάνει ο πατέρας του, μια που έβλεπε τον κίνδυνο να χάσει ο γιόκας του τα μάτια του καθώς διάβαζε βιβλία σαν πραγματικός παράφρονος. Κι επειδή σε όλα τα άλλα φαινόταν εντελώς κανονικός, ο πατέρας του δεν μπορούσε να αποκλείσει ότι κάτι είχε κολλήσει εκεί μέσα στο μυαλό του παιδιού του. Περίπου όπως κολλάει ένας δίσκος γραμμοφώνου, αν ζητούσε κανείς την ερασιτεχνική του γνώμη για το εν λόγω θέμα.

«Όχι ότι είναι πραγματικά παράξενος και κάνει διαολιές ή τα γνωστά», διευκρίνισε ο μπαμπάς Έβερετ όταν έμεινε μόνος του με το γιατρό και το παιδί περίμενε απ' έξω στην αίθουσα αναμονής. «Όχι, τίποτα τέτοιο, αν θες τη γνώμη μου. Δεν είναι κάνα δύσκολο παιδί, του αρέσει να ψαρεύει και είναι πραγματικός άσος στο αεροβόλο που του έδωσα τα Χριστούγεννα. Αλλά είναι αυτό εκεί το πράγμα με το διάβασμα. Τα έχει κάνει πλακάκια μ' εκείνη τη γυναίκα στη Βιβλιοθήκη του χωριού, και με τη δασκάλα του, και όσο δεν τον προσέχεις κουβαλάει στο σπίτι σωρούς βιβλία που του τα φορτώνουν αυτές εκεί οι κυράδες. Φοβάμαι πως τα μάτια του θα πάνε κατά διαόλου».

Ο γιατρός τον είχε εξετάσει. Έριξε το φακό στα μάτια, στα αυτιά και στη μύτη του εννιάχρονου Λαρς Μάρτιν Γιούχανσον. Τον μάλαιξε στο κεφάλι, τον χτύπησε στο γόνατο με ένα μικρό σφυρί και μέχρι εκεί όλα καλά. Έπειτα τον έβαλε να διαβάσει την τελευταία αράδα γραμμάτων σε έναν πίνακα που είχε στον τοίχο. Πρώτα και με τα δύο μάτια, μετά με το αριστερό και το δεξί διαδοχικά, και τα βρήκε όλα μια χαρά.

«Σκάει από υγεία το άτιμο», απεφάνθη ο δόκτορας αφού είπε στον ασθενή του να περάσει έξω στην αίθουσα αναμονής.

«Δε νομίζεις δηλαδή ότι χρειάζεται γυαλιά;» επέμεινε ο Έβερτ. «Κάποιου είδους βοήθεια θα πρέπει να έχει».

«Όσο χρειάζεται γυαλιά κι ένα γεράκι, αν ρωπάς τη γνώμη μου», είπε ο γιατρός.

«Κι αυτό με το διάβασμα; Κάνει σαν δαιμονισμένος με τα βιβλία. Δεν του βρήκες τίποτα στο κεφάλι;»

«Ε, θα του αρέσει μάλλον να διαβάζει. Ορισμένοι το κάνουν αυτό», είπε ο επαρχιακός γιατρός και αναστέναξε βαριά για κάποιον άγνωστο λόγο. «Το χειρότερο που μπορεί να του συμβεί είναι να γίνει γιατρός εδώ στην επαρχία», δήλωσε και αναστέναξε πάλι.

Έπειτα ο Έβερτ και ο νεότερος γιος του επέστρεψαν στο αγρόκτημα και δεν ξαναμίλησαν γι' αυτό το θέμα. Έπειτα από δέκα χρόνια και πλέον, ο Λαρς Μάρτιν πήγε στη Στοκχόλμη για να γίνει αστυνομικός και να μπορεί να διαβάζει με την ησυχία του. Διάβαζε κυρίως για εγκλήματα, κυρίως πραγματικές υποθέσεις και λιγότερο φανταστικές. Μια σημαντική καμπή στη ζωή του, θα έλεγε κανείς, αλλά δεν είναι όλα τα ταξίδια απλά και συχνά υπάρχουν περισσότεροι του ενός δρόμοι που οδηγούν στον τελικό προορισμό.

Έπειτα από κάποιο ψάξιμο στα ράφια της βιβλιοθήκης του, ο Γιούχανσον βρήκε τελικά το βιβλίο που έψαχνε. Έβδομος τόμος, που αναφερόταν στη Γουσταβιανή εποχή, από το κλασικό έργο του Καρλ Γκρίμπεργ για την ιστορία της Σουηδίας: *Οι θαυμαστές περιπέτειες του σουηδικού λαού*. Ένα όμορφο μικρό βιβλίο που πρόσφερε απόλαυση χειροπιαστή, μια απόλαυση που μπορούσες να τη ζυγίσεις στο χέρι σου, πρώτη έκδοση, ημιδεσματόδετο από βακέτα και με χρυσά γράμματα στη ράχη.

Αυτό το κομμάτι το έχασαν οι κομπιουτεράδες, παρ' όλα τα δίκτυα και τις μηχανές αναζήτησης, σκέφτηκε ο Γιούχανσον και έβαλε στο ποτήρι του ό,τι είχε απομείνει από κρασί στο μπου-

κάλλι, βολεύτηκε στον καναπέ και άρχισε να διαβάξει για τη δολοφονία του Γουστάβου Γ' και για την εποχή που έζησε. Ότι πλησιέστερο έχω στο δικό μου θύμα δολοφονίας και σε παρόμοια σουηδική υπόθεση φόνου, σκέφτηκε.

Το διάβασμα τού πήρε περίπου μία ώρα, τα περισσότερα τα ήξερε ήδη. Έπειτα έβγαλε χαρτί και στυλό για να μπορεί να σημειώνει όσο σκεφτόταν.

Ο χορός μεταμφιεσμένων που διοργάνωσε ο βασιλιάς στη Βασιλική Όπερα της Στοκχόλμης στις 16 Μαρτίου 1792. Μια ομάδα δραστήων που βρισκόταν κοντά στο βασιλιά και μισούσε όσα αυτός εκπροσωπούσε. Αριστοκράτες, αυλικοί, μέλη της ίδιας της βασιλικής φρουράς. Δράστες στους οποίους η ευκαιρία προσφέρθηκε στο πιάτο. Κατόπιν προσωπικής προσκλήσεως του βασιλιά και με αρκετό χρόνο για να οργανωθούν. Δράστες που θα ήταν από πριν μασκοφορεμένοι.

Δράστες που είχαν όλοι πρόσβαση σε πυροβόλα όπλα – ο Γιούχανσον στράβωσε τα χείλη του σε ένα χαμόγελο όταν τα σημειώνει αυτά–, και ανάμεσά τους υπήρχε, εν πάση περιπτώσει, και ένας που είχε σοβαρό κίνητρο να πάει μπροστά στο θύμα, να τραβήξει το όπλο του, να στοχεύσει και να πατήσει τη σκανδάλη. Κίνητρο, ευκαιρία και μέσα, συνόψισε ο Γιούχανσον, κατά τον ίδιο τρόπο που πρέπει να είχαν κάνει και οι συνάδελφοί του εκείνη την εποχή.

Ένα θύμα που μισούσαν πολλοί: αριστοκράτες, στρατιωτικοί, πλούσιοι αυτοί. Ο καλός κόσμος με λίγα λόγια, που διατηρούσε την εξουσία με το ξίφος, με τα λεφτά του, και που φοβόταν μήπως του την πάρει ένας απόλυτος μονάρχης. Ένα θύμα που αγαπούσαν πολλοί: συγγραφείς και καλλιτέχνες, για την αίγλη που διέθεταν οι ημέρες βασιλείας του – και για τους αίσιους οικονομικά καιρούς, όσον αφορούσε τους ίδιους, σκέφτηκε ο Γιούχανσον.

Τώρα το γεγονός ότι και μεγάλα τμήματα του απλού λαού φαίνονταν να λατρεύουν το βασιλιά τους ήταν κάτι που δεν κα-

τανοούσε απολύτως. Διότι αυτοί ήσαν που υπέφεραν από συνεχείς πολέμους, από τα εξαντλημένα οικονομικά του βασιλείου, και απ' όλη εκείνη την καθημερινή εξαθλίωση που έφεραν οι χαμένες σοδειές, η πείνα, οι επιδημίες και οι συνήθειες ασθένειες. Αλλά αυτά καταλάβαινε ο κόσμος, αυτά έκανε, σκέφτηκε ο Γιούχανσον σαν παιδί αγρότη που ήταν και αναστέναζε.

Πολλοί τον μισούσαν και πολλοί τον αγαπούσαν, δίχως πολύ χώρο για άλλα συναισθήματα ανάμεσα. Τι περισσότερο μπορεί κανείς να ζητήσει από το λεγόμενο προφίλ κινήτρου, συνόψισε ο Γιούχανσον καθώς βούρτσιζε τα δόντια του μπροστά στον καθρέφτη του μπάνιου, έπειτα από μια μέρα σκληρής δουλειάς, ένα υπέροχο γεύμα που ετοίμασε ο ίδιος και λίγο διάβασμα για καθαρά ψυχαγωγικούς λόγους. Στην καλύτερη περίπτωση, έμαθα και πέντε πράγματα, σκέφτηκε.

Δέκα λεπτά αργότερα κοιμόταν. Με ένα χαμόγελο στα χείλη, αλλά κατά τ' άλλα όπως κοιμόταν πάντα. Ανάσκελα και με τα χέρια πάνω στο στήθος, με αντρικά ροχαλητά, ασφαλής μέσα στο ίδιο του το κορμί και δίχως όνειρα. Ή τελοσπάντων δίχως όνειρα τέτοια που θα τα θυμόταν ή έστω θα προουπαθούσε να τα θυμηθεί μόλις θα ξυπνούσε το επόμενο πρωί.

Τις περισσότερες φορές ήταν ο Λαρς Μάρτιν Γιούχανσον αυτός που κοιμόταν τελευταίος και ξυπνούσε πρώτος, αλλά τούτη τη φορά είχε ξυπνήσει πρώτη η γυναίκα του. Και ήταν εκείνο το ελαφρύ άρωμα του καφέ που έθεσε σε συναγερόμ την ευαίσθητη μύτη του και τον ξύπνησε. Παρόλο που ήταν μόλις επτά το πρωί, είχε ξυπνήσει δύο ώρες αργότερα απ' ό,τι συνήθως. Η σύζυγός του Πία είχε ήδη προλάβει να στρώσει για να πάρουν το πρωινό τους –«δούλεψα σαν είλωτας για να μπορέσω να σου ανταποδώσω το χτεσινό γεύμα»– και του είπε για την πρωινή εφημερίδα, εντελώς παρεμπιπτόντως, καθώς περνούσε δίπλα του χαμογελαστή.

«Ξέρεις, γράφει για σένα η εφημερίδα», είπε η Πία καθώς γέμιζε το φλιτζάνι του με καφέ. «Γιατί δε μου είπες τίποτα;»

«Για ποιο πράγμα;» ρώτησε ο Γιούχανσον καθώς έσταξε λίγο ζεστό γάλα στο φλιτζάνι του.

«Ότι ξεκίνησες μια καινούργια έρευνα για τον Πάλμε».

Τι διάβολο στέκεσαι και μου λες τώρα, γυναίκα; σκέφτηκε ο Γιούχανσον, που ούτε στο όνειρό του δε θα διανοούνταν να της το πει αυτό φωναχτά. Όχι στην αγαπημένη του γυναίκα και έπειτα από σχεδόν είκοσι χρόνια έγγαμου βίου. Το γεγονός ότι δεν ήταν όλες οι μέρες ευτυχισμένες δεν είχε ιδιαίτερη σημασία μπροστά στο ότι είχαν ζήσει πάρα πολλές καλές μέρες, ορισμένες μάλιστα πολύ καλύτερες απ' όσο επιτρεπόταν να απαιτεί κανείς από τη σύζυγό του.

«Μα τι μου λες τώρα, καλή μου;», είπε ο Γιούχανσον. Τι διάβολο λέει; σκέφτηκε ξανά.

«Διάβασε μόνος σου», είπε η Πία και του έδωσε την *Dagens Nyheter*, την οποία για κάποιον λόγο είχε αφήσει στο πάτωμα δίπλα στην καρέκλα της.

«Χριστούλη μου», στέναξε ο Γιούχανσον και κοίταξε την ελάχιστη γοητευτική φωτογραφία του στην πρώτη σελίδα της μεγαλύτερης πρωινής εφημερίδας της χώρας.

«Και πολύ άργησες, αν θες τη γνώμη μου», είπε η σύζυγός του. «Για μια καινούργια έρευνα για τον Πάλμε εννοώ», διασαφήνισε. «Αν και θα μπορούσαν ίσως να βάλουν μια καλύτερη φωτογραφία σου. Έχεις άλλωστε χάσει αρκετά κιλά από τότε που τραβήχτηκε αυτή εδώ».

4

Οταν ο Γιούχανσον αποτελείωσε το πρωινό του, έκανε πρώτα ένα ντους και μετά ντύθηκε επιμελώς. Δε φόρεσε λινό πουκάμισο ανοιχτό στο λαιμό, ούτε τιράντες κόκκινες. Φόρεσε γκρι κοστούμι, λευκό πουκάμισο και γραβά-

τα διακριτικού χρώματος, μαύρα στυλβωμένα παπούτσια. Ήταν ένα ντύσιμο που αποτελούσε την πανοπλία των ανθρώπων σαν τον Γιούχανσον όταν θα έβγαιναν στο μέτωπο. Έπειτα πήγε στην κουζίνα, δίπλωσε την εφημερίδα, την έβαλε στην τσέπη του σακακιού του και πήγε στη δουλειά με αυτοκίνητο. Δεν είχε μπει στον κόπο να διαβάσει το άρθρο. Ούτε χρειαζόταν δηλαδή, αφού μια σύντομη ματιά ήταν αρκετή για να καταλάβει τι έγγραφε.

Μόλις έφτασε στη δουλειά, καλημέρισε φιλικά τη γραμματέα του, κούνησε αποτρεπτικά το χέρι με την εφημερίδα, μπήκε στο γραφείο και έκλεισε την πόρτα πίσω του. Μόνο τότε και με το στυλό στο χέρι διάβασε προσεκτικά αυτό που αποτελούσε τη μεγάλη είδηση της ημέρας. Το γεγονός ότι ο διευθυντής της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Έρευνών είχε δώσει εντολή για «μια νέα, μυστική έρευνα για τη δολοφονία του Ούλοφ Πάλμε». Αμ είχα δίκιο ή όχι όταν τα έλεγα, σκέφτηκε ο Γιούχανσον και αναστέναξε, αφού όλα όσα έγγραφαν εκεί επιβεβαίωναν την ανησυχία του.

Ακόμη και η φωτογραφία. Μια φωτογραφία που είχε τραβηχτεί πριν από πολλά χρόνια, όταν ήταν καμιά εικοσαριά κιλά παχύτερος και ατένιζε με ξιτισμένο ύφος το φακό. Φυσικά δεν είχαν μπορέσει να έρθουν σε επαφή με έναν τόσο υψηλόβαθμο σαν και του λόγου του για να του ζητήσουν να σχολιάσει την πληροφορία, αλλά οι δύο ανώνυμες πηγές της εφημερίδας είχαν ξεράσει τα πάντα για όσα δεινά είχαν περάσει. Ανεπαρκείς πόροι, διευθυντές χωρίς κατανόηση και αφαίρεση των δικαιοδοσιών τους στην έρευνα.

Ένας χοντρός και κακόβουλος διευθυντής που είχε βγάλει το άχτι του για τις διζές του αποτυχίες στους κακόμοιρους υφιστάμενους, σκέφτηκε ο Λαρς Μάρτιν Γιούχανσον.

«Φαίνεται πως έχουμε να κάνουμε μερικά πραγματάκια σήμερα», είπε ο Γιούχανσον στη γραμματέα του, αμέσως μόλις εκείνη κάθισε απέναντι από το μεγάλο γραφείο του.

«Είναι αρκετά άτομα που τηλεφώνησαν και θέλουν να μι-

λήσουν μαζί σου», απάντησε εκείνη, με το ίδιο αθώο ύφος που είχε και η γυναίκα του.

«Και τι ήθελαν αυτοί να συζητήσουν μαζί μου;»

«Κάτι που διάβασαν στην εφημερίδα», απάντησε η γραμματέας του. «Κάποια καινούργια και μυστική έρευνα, λέει, για τη δολοφονία του Ούλοφ Πάλμε, για την οποία έδωσες εντολή χτες».

«Και ποιοι είναι αυτοί; Που τηλεφώνησαν εννοώ».

«Όλοι λίγο πολύ, καθώς φαίνεται», απάντησε η γραμματέας του, ενώ κάτι έψαχνε να βρει στο χαρτί που κρατούσε στα χέρια της.

«Πες μου μερικά ονόματα», είπε ο Γιούχανσον.

«Ναι, ο Φλικτ φυσικά. Πέρασε από εδώ κάνα δυο φορές. Ήθελε να σε συναντήσει κατ' ιδίαν για να ξεκαθαρίσει ενδεχόμενες παρανοήσεις σχετικά με αυτά που γράφτηκαν στο άρθρο».

«Για σκέψου», είπε ο Γιούχανσον. «Κι εγώ που δεν είχα την παραμικρή ιδέα ότι ο Φλικτ δούλευε στην *Dagens Nyheter*. Πες στο καθίκι ότι πρέπει να περιμένει για να με δει», είπε ο Γιούχανσον.

«Ναι, αλλά ίσως όχι όπως τα είπες ακριβώς», απάντησε η γραμματέας. «Γιατί αυτά είναι καλύτερα να του τα πεις εσύ ο ίδιος. Θα του πω ότι θα τον ειδοποιήσεις αργότερα σήμερα και ότι θέλεις να μη φύγει από εδώ καθόλου».

«Τέλεια», είπε ικανοποιημένος ο Γιούχανσον, επειδή ήξερε ότι ο Φλικτ προτιμούσε να τελειώνει τη μέρα του νωρίς, ιδίως κάτι τέτοιες μέρες που είχε θαυμάσιο καιρό για γκολφ. «Φρόντισε να μείνει εδώ στο κτίριο μέχρι να τον ειδοποιήσω».

«Καταλαβαίνω ακριβώς τι εννοείς», είπε η γραμματέας του, που ήξερε καλά πως σκεφτόταν ο προϊστάμενός της και αυτή τη στιγμή δε θα ήθελε καθόλου να βρίσκεται στη θέση του αρχιεπιθεωρητή Ίνγκβε Φλικτ της ομάδας Πάλμε της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών.

«Και οι άλλοι ποιοι είναι;» επανέλαβε ο Γιούχανσον.

«Όπως είπα όλοι, σε γενικές γραμμές. Τουλάχιστον όλοι από τα ΜΜΕ, οι οποίοι τηλεφωνούν σαν τρελαμένοι και τους

παραπέμπω απευθείας στο δικό μας γραφείο Τύπου. Αλλά αν ξεκινήσουμε από τούτο εδώ το κτίριο, έχουμε τον αρχηγό της αστυνομίας που μας ειδοποίησε μέσω του διευθυντή δημοσίων σχέσεων, εκείνος ο καινούργιος, τον ξέρεις. Ο αρχηγός είναι βέβαια στην αστυνομία της Χαπαράντα, πήγε εκεί για κάποια επιθεώρηση. Η γενική μας διευθύντρια, που φαίνεται πως είναι εδώ, τηλεφώνησε επίσης και αναρωτιόταν αν υπάρχει κάτι που πρέπει να ξέρει ή κάτι στο οποίο πρέπει να μας βοηθήσει. Της υποσχέθηκα να μεταφέρω το ερώτημά της. Επίσης τηλεφώνησε η Άννα Χολτ και ρώτησε αν υπάρχει κάτι καινούργιο που πρέπει να γνωρίζει η ίδια και οι συνάδελφοί της. Α, τηλεφώνησε και ο κολλητός σου, αν είστε ακόμη φίλοι και δεν τσακωθήκατε πάλι φυσικά».

«Ο Γιάρνεμπρινγκ», έκανε χαρούμενος ο Γιούχανσον. «Τηλεφώνησε ο Μπου; Και τι είπε ότι με ήθελε;»

«Α», έκανε η γραμματέας του. «Τι ήθελε, ε; Να σου μιλήσει κι αυτός ήθελε. Είπε ότι είχε διαβάσει την εφημερίδα και ότι ανησυχούσε για σένα».

«Πες μου ακριβώς τι είπε», έκανε ανυπόμονα ο Γιούχανσον.

«Εντάξει», είπε εκείνη αναστενάζοντας. «Αναρωτήθηκε αν σε βάρωσε εγκεφαλικά. Κι αν μπορούσε να σε βοηθήσει με κάτι, να τον έπαιρνες τηλέφωνο αμέσως μόλις θα έβρισκες χρόνο».

«Α, αυτό σου είπε λοιπόν», έκανε ο Γιούχανσον.

«Τηλεφώνησε και η προϊσταμένη της εισαγγελίας. Δύο φορές μάλιστα. Φαίνεται πως θέλει πραγματικά να σου μιλήσει αμέσως. Αν δε με απατά η μνήμη μου, αυτή είναι η προϊσταμένη προανακρίσεων στην έρευνα για τον Πάλμε, οπότε κάποια σχέση θα έχει με αυτό η βιασύνη της να σου μιλήσει».

«Α, αυτό πιστεύεις εσύ», έκανε ο Γιούχανσον. «Μάλιστα, μάλιστα. Άκου λοιπόν τι θα γίνει. Πάρε τηλέφωνο εκείνο το ξερακιανό θηλυκό στην εισαγγελία και πες της ότι αν θέλει ακόμη να μου μιλήσει μπορεί φυσικά να το κάνει άνετα. Αλλιώς μπορείς να της πεις ότι δε χρειάζεται να πιστεύει όλες τις μαλακίες που διαβάζει στην εφημερίδα. Θα συναντήσω τα δικά μας τρολ

που ασχολούνται με τα ΜΜΕ σε ένα τέταρτο και αυτό θα γίνει εδώ στο γραφείο μου. Οι άλλοι θα περιμένουν μέχρι να τους ειδοποιήσω. Τίποτ' άλλο;»

«Μπορούμε να αρχίσουμε με αυτά», συμφώνησε η γραμματέας του.

Πρώτη και καλύτερη στο τηλέφωνο του Γιούχανσον ήταν η επικεφαλής της εισαγγελίας της Στοκχόλμης. Η προϊσταμένη ανακρίσεων και από τυπικής απόψεως αυτή που έφερε την άμεση ευθύνη για την έρευνα της δολοφονίας του πρωθυπουργού. Αν βέβαια ήθελε κανείς να εστιάσει περισσότερο στα τυπικά και όχι στην πραγματικότητα. Και γιατί να το έκανε κανείς άλλωστε; Ο ρόλος του Γιούχανσον σε αυτή την περίπτωση ήταν πιο ανεπιτήδευτος και συνοψιζόταν στο να της παράσχει εκείνους τους αστυνομικούς πόρους που εκείνη θεωρούσε ότι χρειαζόταν για να φέρει εις πέρας την αποστολή της. Όλα αυτά τα ήξερε πολύ καλά ο Γιούχανσον και πριν πάρει την απόφασή του είχε σκεφτεί αρκετές ώρες για το πώς θα έπρεπε να χειριστεί αυτό το ζήτημα. Να φροντίσει δηλαδή να κάνουν καλή δουλειά και επίσης να δώσει την απαραίτητη άνεση και ηρεμία σε αυτούς που θα την έκαναν. Ο υψηλός κίνδυνος διαρροών ήταν αποφασιστικής σημασίας για την υπόθεση. Έτσι είχε σκεφτεί τότε ο Γιούχανσον, και όλα τα άλλα μπορούσαν κάλλιστα να περιμένουν γι' αργότερα, αλλά δεν είχαν γίνει τελικά έτσι τα πράγματα και τώρα είχε έρθει η ώρα να ανασυντάξει τις δυνάμεις του.

«Διαβάζω στην *Dagens Nyheter* ότι αποφάσισες να ξεκινήσει μια νέα έρευνα για τη δολοφονία του Πάλμε», είτε εισαγωγικά η προϊσταμένη των εισαγγελιών της Στοκχόλμης, διατηρώντας τον έλεγχο και την ευγένεια στη φωνή της, κάτι που έβαλε ψύλλους στα αυτιά του Γιούχανσον. «Αυτό που αναρωτιέμαι απλώς είναι...»

«Ναι, το βλέπω κι εγώ», τη διέκοψε με προσήνεια ο Γιούχανσον. «Τι κουφιοκέφαλοι άνθρωποι. Από πού τα βρίσκουν όλα αυτά ένας Θεός ξέρει».

«Συγγνώμη;»

«Κυνικά καύματα και ζέστη πολλή», έκανε ο Γιούχανσον. «Καθαρά αποκυήματα της φαντασίας τους. Χαρακτηριστική ιστορία περιόδου κυνικών καυμάτων. Αν και σε αυτήν εκεί τη φυλλάδα φαίνεται πως έχουν όλη τη χρονιά τέτοια περίοδο και κλούβιασαν τα μυαλά τους».

«Να θεωρήσω δηλαδή ότι δεν έχεις ξεκινήσει καμία καινούργια έρευνα ούτε έχεις κάνει κάποιες αλλαγές στην έρευνα της οποίας εγώ ουσιαστικά ηγούμαι;»

Δεν τη βλέπω να έχει πολύ αυτοέλεγχο τώρα. Δεν ακούγεται το ίδιο ευγενική και μάλλον ήρθε η ώρα να της βάλω φρένο, σκέφτηκε ο Γιούχανσον.

«Αυτό μας έλειπε τώρα», είπε ο Γιούχανσον με στενοχωρημένο ύφος, παρόλο που ήταν μόνος στο γραφείο. «Άλλωστε εσύ τα ξέρεις καλύτερα από μένα αυτά. Εσύ είσαι επικεφαλής της έρευνας Πάλμε. Και εκτός αυτού, εσύ είσαι η νομικός και όχι εγώ, σωστά;»

«Τότε δεν καταλαβαίνω τίποτα».

«Ούτε κι εγώ», συμφώνησε με έμφαση ο Γιούχανσον. «Όπως σίγουρα θα γνωρίζεις, όλο το υλικό της έρευνας είναι σε χαρτόκουτα εδώ και δύο χρόνια και μόλις πριν από μερικούς μήνες μπορέσαμε να βρούμε λίγο χώρο και να το βάλουμε σε ράφια ξανά. Μάλλον το γνωρίζεις αυτό, έτσι δεν είναι;»

«Φυσικά», είπε εκείνη. «Εγώ ήμουν που πήρα αυτή την απόφαση, αφού συμβουλευτήκα τον Φλικτ και τους άλλους στην ομάδα».

«Ακριβώς», συμφώνησε ο Γιούχανσον. «Αλλά μετά ήρθαν σ' εμένα και μου είπαν ότι ήθελαν κι άλλο χώρο, και επειδή εμείς οι υπόλοιποι που δουλεύουμε εδώ δε σκοπεύουμε να βγούμε στο δρόμο επειδή δε θα έχουμε πού να βάλουμε τον πινάκτο μας, θεώρησα ότι είχε έρθει πραγματικά η ώρα να φροντίσουμε για την καλύτερη αρχειοθέτηση του υλικού. Βρήκαμε μάλιστα ένα κάπως καλύτερο και πιο σύγχρονο σύστημα, με απλά λόγια. Σκεφτήκαμε ότι έπρεπε ίσως να το περάσουμε σε μερι-

κές από εκείνες τις μικρές δυσκέτες, ξέριες, και να πάμε όλα τα χαρτιά μια και καλή κάτω στο υπόγειο. Ή τουλάχιστον ένα μέρος των εγγράφων. Κι εδώ που τα λέμε ήταν ο Φλικτ που μου το επεισήμανε αυτό. Θεώρησα υπέροχη την ιδέα του και γι' αυτό ζήτησα από μερικούς νεότερους συνεργάτες μου να κατεβάσουν κι αυτοί καμιά καλή ιδέα. Εννοώ να μου πουν για σύγχρονες μορφές διαχείρισης και αποθήκευσης δεδομένων, και όλα αυτά, ξέριες, για τα οποία μερικοί γέροι σαν κι εμένα δεν έχουν ιδέα, παρ' όλα τα σεμινάρια και τα μαθήματα που μας έκαναν τόσα χρόνια».

«Και ο Λεβίν;» ρώτησε η προϊσταμένη της εισαγγελίας, που δε φαινόταν να έχει πεισθεί εντελώς. «Δεν είναι βέβαια μαθουσάλας, αλλά το να τον συγκαταλέγεις στους νεότερους συνεργάτες είναι μάλλον υπερβολή».

«Αυτός είναι εκεί επειδή γνωρίζει το υλικό από παλιά και επειδή αυτοί που δουλεύουν για σένα φαίνονται πολύ απασχολημένοι με άλλα πράγματα», διευκρίνισε ο Γιούχανσον. Πρέπει να μίλησες με κάποιον εδώ στο κτίριο, σκέφτηκε. Στο άρθρο δε γινόταν λόγος για τον Λεβίν. Στη Μονάδα Διερεύνησης Ανθρωποκτονιών της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών υπήρχαν πάνω από εβδομήντα αστυνομικοί, αλλά μόνο ένας με τέτοιο επίθετο και είσαι πολύ τυχερή που δε σε ανακρίνω εγώ, ξανασκέφτηκε.

«Φυσικά ούτε διανοήθηκα να μπλεχτώ στις δικές σου διοικητικές δουλειές», συμφώνησε η προϊσταμένη της εισαγγελίας Στοκχόλμης.

«Όχι δα, πώς θα φαινόταν άλλωστε κάτι τέτοιο;» είπε ο Γιούχανσον και ακουγόταν εξίσου ευτυχής με αυτούς που δεν είχαν ακούσει τι είχε πει μόλις τώρα.

Τα υπόλοιπα ήταν σαν ένας χορός τον οποίο οδηγούσε ο Γιούχανσον. Και για το γενικότερο καλό είχε αφιερώσει πέντε ολόκληρα λεπτά στις συνηθισμένες ευγένειες και ολοκλήρωσε τη συνομιλία εκφράζοντας την ελπίδα ότι θα μπορούσαν να βρεθούν σύντομα για λίγο πιο ιδιωτικές και κοινωνικές

δραστηριότητες. Ο Γιούχανσον και η αγαπημένη του σύζυγος είχαν από καιρό συζητήσει να καλέσουν την προϊσταμένη της εισαγγελίας Στοκχόλμης και το σύζυγό της σε γεύμα στο σπίτι τους. Να φάνε και να πιούνε κάτι εκλεκτό, και όσον αφορούσε τα ΜΜΕ, δε χρειαζόταν να ανησυχεί διόλου, την καθισούχασε. Τα ΜΜΕ θα τα αναλάμβανε αυτός, μια που ήταν δική του δουλειά, και κανενός άλλου, όπως είχαν αφήσει να εννοηθεί κάμποιοι κακόβουλοι τύποι.

«Αναρωτιέται κανείς πού τα βρίσκουν και τα λένε όλα αυτά», είπε με ένα στεναγμό ο Γιούχανσον και κούνησε για σιγουριά και το κεφάλι του απορημένα, παρόλο που ήταν ακόμη μόνος του στο γραφείο.

Κατόπιν συναντήθηκε με το διευθυντή δημοσίων σχέσεων του αρχηγού της αστυνομίας και με το δικό του γραφείο Τύπου για να καθορίσουν τη στάση τους έναντι των ΜΜΕ. Σύμφωνα με τον Γιούχανσον το όλο θέμα ήταν πολύ απλό. Δεν είχε δώσει ποτέ εντολή για κάποια νέα έρευνα Πάλμε. Δεν είχε καν κάνει την παραμικρή αλλαγή στην επιτροπή έρευνας που είχε διοριστεί πριν από είκοσι χρόνια. Δεν ήταν δική του δουλειά αυτή, αλλά της επικεφαλής των προανακρίσεων, που ήταν, ως γνωστόν, η προϊσταμένη εισαγγελιάς της Στοκχόλμης.

«Αυτό που συνέβη», είπε ο Γιούχανσον και στηρίχτηκε με τους αγκώνες του στην επιφάνεια του γραφείου του, «είναι ότι ζήτησα από τρεις ερευνητές της Κεντρικής Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών, οι οποίοι έχουν ιδιαίτερη εμπειρία στο πώς να χειρίζονται προανακριτικό υλικό μεγάλου μεγέθους με τις πλέον σύγχρονες μεθόδους, η πληροφορική εξελίσσεται άλλωστε με τεράστιες δρασκελιές –και πάλι λίγα λέω– και εσείς οι νέοι ξέρετε καλύτερα από μένα, παρεμπιπτόντως, πώς θα μπορούσαμε να αποθηκεύσουμε υλικό, με το οποίο θα μπορεί να δουλεύει η ομάδα ερευνών Πάλμε, δίχως να χρειαστεί να χτίσουμε άλλον έναν όροφο σε τούτο εδώ το κτίριο. Εξάλλου ιδέα του Φλικτ ήταν, αν αναρωτιέται κανείς».

«Ναι, αλλά απ' ό,τι κατάλαβα το υλικό της έρευνας ήταν παραταρισμένο σε χαρτόκουτα για κάνα δυο χρόνια», είπε ο διευθυντής ενημέρωσης με πονηρό ύφος.

«Ακριβώς», συμφώνησε ο Γιούχανσον. «Αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί. Οι ερευνητές της ομάδας πρέπει να έχουν σε αυτό πρόσβαση με έναν απλό τρόπο, για να μπορέσουν να δουλέψουν. Αλλιώς ας το πάμε όλο κάτω στο υπόγειο και να κλείσουμε την υπόθεση». Έξυπνο παιδί, σκέφτηκε.

«Και με τα ΜΜΕ τι θα κάνουμε;» ρώτησε ο δικός του επικεφαλής ενημέρωσης.

«Δελτίο Τύπου, ως συνήθως. Και θέλω να το δω πριν δημοσιευτεί. Σίγουρα θα θέλει να το δει και ο αρχηγός», είπε ο Γιούχανσον και έριξε μια ματιά προς το μέρος του διευθυντή ενημέρωσης του αρχηγού της αστυνομίας.

«Και με την τηλεόραση τι κάνουμε;» αναρωτήθηκε ο συνάδελφος από την Κεντρική Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών. «Να κλείσω ώρα για συνέντευξη εδώ στο γραφείο του διευθυντή;»

«Για να κάτσουν μετά στις αρχισυνταξίες τους και να αρχίσουν τα κόψε ράψε με την ταινία της συνέντευξης καταπώς τους συμφέρει; Απολύτως όχι», είπε ο Γιούχανσον και έριξε και στον δικό του υπεύθυνο ενημέρωσης εκείνο το παλιό αστυνομικό βλέμμα που είχε μάθει από τον καλύτερο φίλο του, τον Μπου Γιάρνεμπρινγκ. «Αν ενδιαφέρονται ακόμη, μπορώ να βγω σε απευθείας μετάδοση απόψε, στο Κανάλι 1, στο Κανάλι 2 και στο Κανάλι 4. Μόνο εγώ, κανένας άλλος, και οπωσδήποτε κανείς από τους ξερόλες». Εσένα πρέπει να σε προσέχω, σκέφτηκε.

Ο Φλικτ μπορεί να περιμένει, σκέφτηκε ο Γιούχανσον δύο ώρες αργότερα, όταν είχε υπογράψει όλα τα έγγραφα που είχε πάνω στο γραφείο του, είχε φάει μεσημεριανό σε ένα ιαπωνικό εστιατόριο κοντά στα κεντρικά της αστυνομίας και ένιωσε πως είχε αρχίσει να ξαναπιάνει με χέρι στιβαρό το πηδάλιο του δικού του σκάφους. Θα μπορούσα όμως να κάνω μια κουβεντού-

λα με την Αννούλα, σκέφτηκε. Αν και είναι τόσο αναθεματισμένα πεισματάρια, ξέρω ότι δε μασάει τα λόγια της.

Πέντε λεπτά αργότερα η «Αννούλα», ήτοι η αστυνομική διευθύντρια Άννα Χολτ, ετών σαράντα επτά, καθόταν στην καρέκλα επισκέπτη στο γραφείο του.

«Πώς πάμε;» ρώτησε ο Γιούχανσον με φιλικό χαμόγελο και γαλανά μάτια γεμάτα ενδιαφέρον.

«Εννοείς με την εποπτεία των δεδομένων του υλικού Πάλμε», είπε δηκτικά η Χολτ. Η προσφώνηση «κύριε διευθυντά» ή «αρχηγέ» μπορεί να περιμένει, είτε μέσα της. Ήταν μόνοι τους στο γραφείο, γνωρίζονταν εδώ και πολλά χρόνια και εδώ που τα λέμε δε γούσταρε να τον προσφωνεί έτσι.

«Ακριβώς», είπε ο Γιούχανσον. «Βρήκατε το καθίκι που το έκανε;»

«Δε νομίζω πως χρειάζεται να ανησυχείς για μένα, για τη Λίσα ή για τον Λεβίν», απάντησε η Χολτ. «Βέβαια τα ΜΜΕ μας κυνηγούν σαν τρελά, αλλά κανένας από εμάς δε μίλησε μαζί τους. Ούτε πρόκειται να μιλήσει».

«Κι εσύ το ξέρεις καλά αυτό», είπε ο Γιούχανσον.

«Ναι», απάντησε η Χολτ.

Τότε μάλλον έτσι θα 'ναι, σκέφτηκε ο Γιούχανσον. Η Χολτ δεν είναι από αυτούς που λένε ψέματα. Πιθανότατα να μην ξέρει κιόλας πώς λένε ψέματα. Και η Ματέι είναι η Ματέι. Ο Λεβίν; Αυτός ο φουκαράς δε μιλούσε ποτέ με κανέναν, εκτός αν βρισκόταν σε ανάκριση και ήταν αναγκασμένος να κάνει ερωτήσεις.

«Αντιθέτως, είναι δυο άλλα πράγματα που μάλλον έπρεπε να σκεφτείς», είπε η Χολτ.

«Σ' ακούω», είπε ο Γιούχανσον και έγριψε πίσω στην καρέκλα του.

«Πρώτον», είπε η Χολτ, «πιστεύω ότι όλη αυτή η ιδέα είναι εντελώς τρελή. Πώς θα μπορέσουν μέσα σε τρεις μέρες τα λεγόμενα φρέσκα μάτια να βρουν κάτι καινούργιο και αξιόλογο όταν εκατοντάδες συνάδελφοι δεν το έκαναν επί είκοσι χρόνια;

Διότι δεν μπορείς να υποστηρίζεις σοβαρά ότι όλοι εκείνοι που δούλεψαν με την έρευνα Πάλμε όλα αυτά τα χρόνια είναι τρελοί, κουφιοκέφαλοι, θεόστραβοι, άχρηστοι και τεμπελοσκυλα, για να χρησιμοποιήσω μερικά από τα αγαπημένα σου επίθετα».

«Όχι, όχι όλοι», συμφώνησε ο Γιούχανσον και χαμογέλασε. Αγαπημένα επίθετα, σκέφτηκε ενθουσιασμένος. Η Άννα αρχίζει να γίνεται μορφωμένη γυναίκα. Πρέπει να φταίει η πάρεα που κάνει με τη μικρούλα Ματέι. Εκείνη η μικρή κοκαλιάρα είχε πάρει διδακτορικό πριν από κάνα δυο χρόνια. Βέβαια το πήρε με μια εντελώς ακαταλαβίστικη διατριβή για το πόσο κρύμα ήταν που κάποιες γυναίκες τις είχαν σκοτώσει οι άντρες τους, αλλά όπως και να 'χε το πράγμα ήταν αρκετό για να βουλώνει όταν χρειάζόταν το στόμα των πεινασμένων αρπακτικών των ΜΜΕ, σκέφτηκε.

«Πρόκειται για ένα κολοσσιαίου μεγέθους υλικό», είπε η Χολτ. «Είναι ένα βουνό από έγγραφα, δεν είναι απλά άχυρα όπου πιθανώς να υπάρχει κάποιο βελόνι. Κι ασχέτως αν υπάρχει εκεί, δεν πρόκειται να το βρούμε. Αν και αυτό το ήξερες ήδη, έτσι δεν είναι;»

«Βέβαια», είπε διαλλακτικά ο Γιούχανσον. «Οπότε εδώ πρέπει να προσαρμοζόμαστε στις περιστάσεις, είτε μας αρέσει είτε όχι. Τι ήταν το άλλο που είπες; Πώς το είπες;»

«Εντάξει», είπε η Χολτ. «Ας υποθέσουμε ότι το κάνουμε τελικά. Ας υποθέσουμε επίσης ότι ανακαλύπτουμε κάτι σημαντικό που θα δώσει μια σοβαρή ώθηση στην έρευνα. Σε αυτή την περίπτωση θα έλεγα ότι θα αντιμετωπίσεις πολύ μεγάλα προβλήματα από ανθρώπους του άμεσου περιβάλλοντός σου. Για να μην αναφέρω και τα ΜΜΕ. Πέρασα από το δικό μας γραφείο Τύπου πριν από το μεσημεριανό φαγητό και έτυχε να δω ένα αντίγραφο του δικού σου δελτίου Τύπου. Δεν καταλαβαίνω πώς τολμάς να κάνεις κάτι τέτοιο».

«Ακούω εγώ, ακούω τι μου λες», είπε ο Γιούχανσον, που ήδη φαινόταν να σκέφτεται άλλα πράγματα. «Έμαθα ένα πράγμα από τον πατέρα μου», συνέχισε.

«Ποιο;»

«Όταν ήμουν μικρό παιδί και ζούσα στο αγρόκτημα της οικογένειας, επισκέφθηκε τον πατέρα μου ένας ασφαλιστής που ήθελε να του πουλήσει μια ασφάλεια δασικής περιοχής για ένα κομμάτι δάσους που είχε μόλις αγοράσει. Δεν ήταν σε καλή τοποθεσία, ειδικά αν άρχιζε να φυσάει πολύ, και τα δασοτεμάχια που λειτουργούν σαν παγίδες ανέμου, και δάση γενικώς, τσακισμένες δεντροκορφές, δεν είναι καλή αγορά. Το πρόβλημα ήταν ωστόσο πως η ασφάλεια κόστιζε περισσότερο από το δασοτεμάχιο που είχε αγοράσει. Οπότε ούτε η αγορά μιας ασφάλειας μπορούσε να θεωρηθεί έξυπνη αγορά. Και τι του είπε ο γέρος μου;»

Να τα μας πάλι, σκέφτηκε η Χολτ. Ταξίδι άνευ επιστροφής πενήντα χρόνια πίσω στο χρόνο. Από την έρευνα Πάλμε, ένα επίκαιρο και πολύ συγκεκριμένο πρόβλημα, σε άλλη μία από τις παιδικές αναμνήσεις του Γιούχανσον.

«Όχι», απάντησε ωστόσο η Χολτ. «Πώς να το ξέρω;» Μάλλον αυτό είναι και το νόημα της ερώτησης, είτε μέσα της.

«Το αύριο έχει τις δικές του έγνοιες», είπε ο Γιούχανσον. «Αυτό είπε. Το αύριο έχει τις δικές του έγνοιες. Έτσι δεν έγινε καμία συμφωνία με τον ασφαλιστή, αλλά όταν έκοψε τα δέντρα έπειτα από καμιά εικοσαριά χρόνια, κονόμησε πολλά λεφτά. Μη μου πεις ότι πιστεύεις σοβαρά πως θα γινόμεουν το δακτυλοδεικτούμενο κάθαρο αν εμείς, ενάντια σε όλες τις πιθανότητες –κι εδώ θα συμφωνήσω μαζί σου–, καταφέρναμε να βγάλουμε κάποια άκρη από αυτή την ιστορία; Ο μόνος κίνδυνος που διατρέχω είναι μάλλον ότι θα κατέληγαν να μου στήσουν ένα άγαλμα έξω από την είσοδο της οδού Πούλχεμ».

«Δεν είμαι τόσο σίγουρη γι' αυτό», έκανε η Χολτ.

«Ε, το αύριο έχει τις δικές του έγνοιες», αντιγύρισε ο Γιούχανσον και ανασήκωσε τους ώμους του.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ — ΒΙΒΛΙΟ 3

Στοκκόλμη, Αύγουστος του 2007. Ο Αρχηγός της Αστυνομίας, Λαρς Μάρτιν Γιούχανσον, μετρά αντίστροφα το χρόνο ως τη συνταξιοδότησή του. Το ημερολόγιο, όμως, κρύβει παγίδες. Διότι την ίδια μέρα με την αφυπηρέτηση του Γιούχανσον, παραγράφεται η υπόθεση της δολοφονίας του Ούλοφ Πάλμε.

Ο Γιούχανσον αποφασίζει να κάνει ακόμη μια προσπάθεια. Ο φάκελος Πάλμε θα ανοίξει ξανά, καθώς ο Αρχηγός ελπίζει ότι τώρα θα εξιχνιάσει την πιο διάσημη υπόθεση πολιτικού εγκλήματος στη Σουηδία. Για να τα καταφέρει, συστήνει μια ειδική ομάδα ιδιόμορφων ερευνητών: ο μοναχικός Γιαν Λιούν, η διανοούμενη Λίσα Ματέι, η παράτολμη Άννα Χολτ.

Παρά τις δυο δεκαετίες που έχουν περάσει, τους νεκρούς πια μάρτυρες, τα εξαφανισμένα στοιχεία και τα αδιέξοδα, ο Γιούχανσον και οι συνεργάτες του δουλεύουν με ζήλο και κατορθώνουν να ανακαλύψουν τι ακριβώς συνέβη εκείνη τη μοιραία νύχτα της δολοφονίας.

Το τίμημα μιας τέτοιας επιτυχίας, όμως, μπορεί να είναι πολύ ακριβό: μπορεί να ισοδυναμεί με απώλεια της ίδιας της ψυχής του ανθρώπου.

Συνδυάζοντας μυθοπλασία και εγκληματολογία, ο σπουδαίος Λέιφ Πέρσον ολοκληρώνει θριαμβευτικά την εμβληματική τριλογία του, προτείνοντας μια οριστική απάντηση στο γρίφο γύρω από τη δολοφονία του Ούλοφ Πάλμε. Ταυτόχρονα, μας δίνει ένα ολοκληρωμένο λογοτεχνικό έργο που τον τοποθετεί πλάι σε ονόματα όπως του Τρούμαν Καπότε και του Τζέιμς Ελρόι, αλλά και του μεγάλου Ονορέ ντε Μπαλζάκ.

CRIME

www.psychogios.gr/crime

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550

www.psychogios.gr • e-mail: info@psychogios.gr

ISBN 978-960-496-845-9

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΞ: 12040